

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Strasbourg, den 15.4.2014
COM(2014) 18 final

2014/0008 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

**om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og om midlertidig anvendelse af
aftalen om et fælles luftfartsområde mellem Den Europæiske Union og dens
medlemsstater og Ukraine**

BEGRUNDELSE

1. Baggrund for forslaget

- Begrundelse og formål

Aftalen om et fælles luftfartsområde mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater og Ukraine er forhandlet af Kommissionen efter bemyndigelse fra Rådet i december 2006.

Luftfartsmarkedet mellem EU og Ukraine er betydeligt.

Hvert år rejser mere end 4 mio. passagerer ad luftvejen (kilde: Eurostat 2012), og den gennemsnitlige årlige vækst udgør 17 % over de seneste 10 år. Luftfragttjenester er ligeledes i fremgang, idet der er registreret en fordobling i samme periode. Det er også værd at bemærke, at trafikken mellem EU og Ukraine i gennemsnit udgjorde næsten 43 % af Ukraines samlede internationale trafik i de sidste 4 år.

Luftfartstjenester mellem EU og Ukraine opereres i øjeblikket på grundlag af bilaterale aftaler mellem de enkelte medlemsstater og Ukraine. Det indgår som led i EU's eksterne luftfartspolitik at føre forhandlinger om omfattende aftaler om luftfartstjenester med nabolande i de tilfælde, hvor det er konstateret, at sådanne aftaler er forbundet med merværdi og økonomiske fordele. Aftalen tager navnlig sigte på:

- at opnå en gradvis markedsåbning i form af adgang til ruter og kapacitet på et gensidigt grundlag
- at sikre forskriftsmæssig konvergens og Ukraines effektive overholdelse af EU's luftfartsrelaterede lovgivning samt
- at tilvejebringe ikke-forskelsbehandling og lige vilkår for de økonomiske operatører.

- **Generel baggrund**

I forhandlingsdirektiverne fastlægges det generelle formål med forhandlingerne om en omfattende lufttransportaftale med sigte på gradvis og gensidigt at åbne markedsadgang og sikre forskriftsmæssig konvergens og effektiv gennemførelse af EU's krav og normer.

I overensstemmelse med forhandlingsdirektiverne paraferede de to parter et udkast til aftale med Ukraine den 28. november 2013.

- **Gældende bestemmelser på det område, som forslaget vedrører**

Aftalens bestemmelser har forrang frem for de relevante bestemmelser i de nuværende bilaterale luftfartsaftaler mellem medlemsstaterne og Ukraine. Bestående trafikrettigheder, der stammer fra sådanne bilaterale aftaler og ikke er omfattet af denne aftale, kan dog fortsat udøves, forudsat at det sker uden forskelsbehandling mellem medlemsstaterne eller disses statsborgere.

- **Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål**

Indgåelsen af en omfattende lufttransportaftale med Ukraine er et vigtigt element i udviklingen af EU's eksterne luftfartspolitik og en afgørende del af EU's naboskabspolitik og etableringen af et større fælles europæisk luftfartsområde som beskrevet i Kommissionens meddelelse COM(2012) 556 final om "EU's luftfartspolitik over for tredjelande – indsats i forbindelse med fremtidige udfordringer".

2. Høring af interesserede parter og konsekvensanalyse

I overensstemmelse med artikel 218, stk. 4, i TEUF har Kommissionen ført forhandlingerne i samråd med et særligt udvalg.

Desuden har den under hele forløbet hørt interesserede parter.

- **Høring af interesserede parter**

Høringsmetoder, hovedmålgrupper og respondenternes overordnede profil

Kommissionen har hørt interesserede parter, navnlig via det rådgivende forum, der omfatter repræsentanter for luftfartsselskaber, lufthavne og arbejdstagerorganisationer.

Sammenfatning af svarene og af, hvordan der er taget hensyn til dem

Alle bemærkninger fra de berørte parter, primært vedrørende balancen mellem markedsåbningen og Ukraines gennemførelse af EU's luftfartsrelaterede krav og normer, blev taget behørigt i betragtning ved udarbejdelsen af Unionens forhandlingsposition. De interesserede parter har efter afslutningen af forhandlingerne givet udtryk for, at de håber, at aftalen snart undertegnes og gennemføres.

- **Ekspertbistand**

Der var ikke brug for ekstern ekspertbistand.

- **Konsekvensanalyse**

Som det er tilfældet med andre aftaler mellem EU og tredjelande, forventes det, at der som følge af liberaliseringen af markedet mellem EU og Ukraine vil kunne åbnes nye ruter mellem parternes lufthavne. Det forventes også, at nye luftfartsselskaber kommer ind på markedet. Denne udvikling vil skabe større konkurrence og give forbrugerne flere valgmuligheder til bedre priser. Det er desuden første gang, at en sådan aftale (ensidigt) giver EU-luftfartsselskaber mulighed for at foretage selvstændige og på hinanden følgende cabotageoperationer på det ukrainske hjemmemarked.

Desuden vil Ukraines gennemførelse af EU's luftfartsrelaterede krav og normer i alle aspekter vedrørende driften af luftfartsselskaber (f.eks. med hensyn til flyvesikkerhed, lufttrafikstyring, sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten, sociale standarder og miljø) gøre det muligt at etablere lige konkurrencevilkår for alle luftfartsselskaber. Derudover skaber aftalen investeringsmuligheder for parternes luftfartsselskaber ved at åbne mulighed for gensidig ejermajoritet, hvilket vil lette udviklingen af luftfartsselskaber og fremme en konsolidering af sektoren. Den vil endvidere lette forskellige spørgsmål vedrørende virksomhedsdrift, da den indeholder en række virksomhedsrelaterede perspektiver med sigte på at lette driften af luftfartsselskaber, f.eks. code share-aftaler,

groundhandling, leasing, intermodal transport og ret til night stops i begge parters lufthavne.

Mere overordnet set vil EU's og Ukraines luftfartsmarkeder gradvist blive forbundet indbyrdes og udvidet i vid udstrækning.

3. Juridiske aspekter af forslaget

- **Resumé af forslaget**

Aftalen tilvejebringer lige og ensartede vilkår for markedsadgang for alle Unionens luftfartsselskaber og etablerer nye ordninger for et reguleringssamarbejde og konvergens mellem Den Europæiske Union og Ukraine på områder af væsentlig betydning for en sikker, sikkerhedsbeskyttet og effektiv drift af luftfarten.

Aftalen giver mulighed for at anvende dens bestemmelser på alle 28 medlemsstater samtidig, således at de samme regler anvendes uden forskelsbehandling og til fordel for alle Unionens luftfartsselskaber uanset deres nationale tilhørsforhold. Luftfartsselskaberne kan fremover operere frit fra enhver destination i Den Europæiske Union til enhver destination i Ukraine, hvilket ikke er tilfældet på nuværende tidspunkt.

Aftalen består af en hoveddel med de væsentligste principper og syv bilag: bilag I om EU's gældende krav og normer, bilag II om aftalte tjenester og fastlagte ruter, bilag III om overgangsbestemmelser, bilag IV om listen over certifikater, der skal anerkendes, bilag V om listen over stater, som er omhandlet i artikel 17, 19 og 22 og bilag II og III til aftalen, bilag VI om procedurebestemmelser samt bilag VII om kriterier omhandlet i aftalens artikel 26, stk. 4.

- **Retsgrundlag**

Artikel 100, stk. 2, sammenholdt med artikel 218, stk. 5, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

- **Reguleringsmiddel/reguleringsform**

Reguleringsmiddel/reguleringsform: international aftale.

Andre midler vil ikke være egnede af følgende grund(e):

Luftfartsforbindelser med tredjelande kan kun effektueres ved hjælp af internationale aftaler.

4. Virkninger for budgettet

Forslaget har ingen virkning for EU's budget.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og om midlertidig anvendelse af aftalen om et fælles luftfartsområde mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater og Ukraine

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 100, stk. 2, sammenholdt med artikel 218, stk. 5,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 12. december 2006 bemyndigede Rådet Kommissionen til at indlede forhandlingerne. Forhandlingerne blev afsluttet på vellykket vis ved paraferingen af aftalen den 28. november 2013.
- (2) Aftalen tilvejebringer lige og ensartede vilkår for markedsadgang for alle Unionens luftfartsselskaber og etablerer nye ordninger for et reguleringssamarbejde og konvergens mellem Den Europæiske Union og Ukraine på områder af væsentlig betydning for en sikker, sikkerhedsbeskyttet og effektiv drift af luftfarten.
- (3) Aftalen bør derfor undertegnes på vegne af Unionen med forbehold af senere indgåelse.
- (4) For at virkeliggøre fordelene ved aftalen så hurtigt som muligt bør den anvendes midlertidigt —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Undertegnelsen af aftalen om et fælles luftfartsområde mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side godkendes herved på Unionens vegne med forbehold af aftalens indgåelse.

Teksten til den aftale, der skal undertegnes, er knyttet som bilag til denne afgørelse.

Artikel 2

Generalsekretariatet for Rådet udarbejder det relevante fuldmagtsinstrument til undertegnelsen af aftalen, med forbehold af dens indgåelse, til den eller de personer, der er udpeget af forhandleren af aftalen.

Artikel 3

Indtil aftalen træder i kraft, anvendes den midlertidigt i overensstemmelse med aftalens artikel 38 fra datoen for undertegnelsen af aftalen.

Artikel 4

Den Europæiske Union repræsenteres af Kommissionen i Det Fælles Udvalg, der nedsættes i medfør af aftalens artikel 29.

Artikel 5

1. Kommissionen repræsenterer Unionen i tvistbilæggelsesprocedurer i medfør af aftalens artikel 30.
2. Enhver passende foranstaltning i spørgsmål, der hører under Unionens kompetence, som skal træffes i medfør af aftalens artikel 30, beslutes af Kommissionen i samråd med et særligt udvalg bestående af repræsentanter fra medlemsstaterne, der er udpeget af Rådet.

Artikel 6

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Strasbourg, den [...].

På Rådets vegne
Formand
[...]

Strasbourg, den 15.4.2014
COM(2014) 18 final

ANNEX 1

BILAG

Udkast til aftalen om et fælles luftfartsområde mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater og Ukraine

til

forslag til Rådets afgørelse

om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og om midlertidig anvendelse af aftalen om et fælles luftfartsområde mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater og Ukraine

BILAG

Udkast til

**AFTALE OM ET FÆLLES LUFTFARTSOMRÅDE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION OG DENS
MEDLEMSSTATER
OG UKRAINE,**

KONGERIGET BELGIEN,
REPUBLIKKEN BULGARIEN,
REPUBLIKKEN KROATIEN,
DEN TJEKKISKE REPUBLIK,
KONGERIGET DANMARK,
FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,
REPUBLIKKEN ESTLAND,
IRLAND,
DEN HELLENSKE REPUBLIK,
KONGERIGET SPANIEN,
DEN FRANSKE REPUBLIK,
DEN ITALIENSKE REPUBLIK,
REPUBLIKKEN CYPERN,
REPUBLIKKEN LETLAND,
REPUBLIKKEN LITAUEN,
STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,
UNGARN,
MALTA,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

REPUBLIKKEN ØSTRIG,

REPUBLIKKEN POLEN,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

RUMÆNIEN,

REPUBLIKKEN SLOVENIEN,

DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND,

der er parter i traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (i det følgende samlet benævnt "EU-traktaterne") og medlemsstater af Den Europæiske Union (i det følgende benævnt "EU-medlemsstaterne"), og

DEN EUROPÆISKE UNION, i det følgende benævnt "Unionen", "Den Europæiske Union" eller "EU", på den ene side,

og

UKRAINE på den anden side,

alle ovennævnte i det følgende benævnt "parterne",

SOM ØNSKER at oprette et fælles luftfartsområde på grundlag af gensidig adgang til parternes markeder for luftfart med lige konkurrencevilkår og overholdelse af de samme regler – herunder om flyvesikkerhed, sikkerhedsbeskyttelse, lufttrafikstyring, harmonisering af arbejdsmarkedsforhold og miljø,

SOM ANERKENDER den internationale civile luftfarts integrerede karakter og Ukraines og EU-medlemsstaternes rettigheder og forpligtelser som følge af deres medlemskab af internationale luftfartsorganisationer, navnlig Organisationen for International Civil Luftfart og Den Europæiske Organisation for Luftfartens Sikkerhed, såvel som i henhold til internationale aftaler med tredjelande og internationale organisationer,

SOM ØNSKER at styrke forbindelserne mellem parterne på lufttransportområdet, herunder på området for industrielt samarbejde, og bygge videre på det eksisterende system af lufttrafiktafaler for at fremme økonomiske, kulturelle og transportmæssige forbindelser mellem parterne,

SOM ØNSKER at lette udbygningen af mulighederne inden for lufttransport, herunder ved at udvikle lufttransportnet, som imødekommer passagerers og befragteres ønske om gode lufttransportydelser,

SOM ANERKENDER betydningen af lufttransport i forbindelse med fremme af handel, turisme og investeringer,

SOM NOTERER SIG konventionen om international civil luftfart, som blev åbnet for undertegnelse i Chicago den 7. december 1944,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at i partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater og Ukraine er det fastsat, at med henblik på at sikre en samordnet transportudvikling mellem parterne tilpasset deres handelsmæssige behov kan betingelserne for gensidig markedsadgang og udøvelse af lufttransporttjenester behandles under specifikke aftaler,

SOM ØNSKER at gøre det muligt for luftfartsselskaberne at tilbyde rejsende og befragtere konkurrencedygtige priser og ydelser på åbne markeder,

SOM ØNSKER, at udbyttet af en liberaliseret aftale skal komme alle aktører i lufttransportsektoren, herunder luftfartsselskabernes medarbejdere, til gode,

SOM AGTER at bygge videre på eksisterende lufttransportaftaler for gradvist at åbne adgangen til markederne og skabe størst mulige fordele for begge parter forbrugere, luftfartsselskaber, arbejdskraft og befolkninger,

SOM ER ENIGE OM, at reglerne for det fælles luftfartsområde skal bygge på Den Europæiske Unions relevante lovgivning, der er fastsat i bilag I til denne aftale, uden at dette berører de bestemmelser, der er indeholdt i traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EU-traktaterne) og den ukrainske forfatning,

SOM KONSTATERER, at Ukraine har til hensigt i sin luftfartslovgivning at indarbejde Den Europæiske Unions relevante krav og normer, bl.a. med hensyn til den fremtidige lovgivningsmæssige udvikling i EU,

SOM ØNSKER at sikre den højeste grad af flyvesikkerhed og sikkerhedsbeskyttelse i international lufttransport og bekræfter deres alvorlige bekymring over handlinger og trusler imod luftfartøjers sikkerhed, som bringer

personer og ejendom i fare, påvirker driften af luftfartøjer i ugunstig retning samt underminerer de rejsendes tillid til den civile luftfarts sikkerhed,

SOM ERKENDER, at fuld overholdelse af reglerne for det fælles luftfartsområde giver parterne ret til at udnytte samtlige fordele herved, herunder markedsadgang og størst mulige fordele for begge parter forbrugere og erhvervsliv,

SOM ERKENDER, at oprettelsen af det fælles luftfartsområde og gennemførelsen af reglerne for dette ikke kan virkeliggøres uden overgangsordninger,

SOM ERKENDER betydningen af passende bistand i denne sammenhæng,

SOM UNDERSTREGER, at luftfartsselskaberne bør behandles på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde, hvad angår deres adgang til luftfartsinfrastruktur, især når denne er begrænset, herunder bl.a. når adgangen til lufthavne er begrænset,

SOM ØNSKER at sikre lige konkurrencevilkår for luftfartsselskaberne og dermed rimelige og lige muligheder for, at deres luftfartsselskaber kan operere de aftalte luftfartsforbindelser,

SOM ANERKENDER, at statsstøtte kan hæmme konkurrencen mellem luftfartsselskaber og hindre opfyldelsen af denne aftales hovedmål,

SOM BEKRÆFTER vigtigheden af at beskytte miljøet under tilrettelæggelsen og indførelsen af en international luftfartspolitik, og som anerkender suveræne staters ret til at træffe passende foranstaltninger med dette formål,

SOM NOTERER SIG vigtigheden af forbrugerbeskyttelse, herunder den beskyttelse, som er fastsat i konventionen om indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring, udfærdiget i Montreal den 28. maj 1999,

SOM SER MED TILFREDSHED PÅ den løbende dialog mellem parterne for at uddybe deres forbindelser på andre områder, bl.a. med henblik på at fremme den frie bevægelighed for personer –

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

AFSNIT I

GENERELLE BESTEMMELSER

ARTIKEL 1

MÅL OG ANVENDELSESOMRÅDE

Formålet med denne aftale er gradvist at etablere et fælles luftfartsområde mellem EU, dens medlemsstater og Ukraine, som navnlig bygger på ens regler om flyvesikkerhed, sikkerhedsbeskyttelse, lufttrafikstyring, miljø, forbrugerbeskyttelse og edb-reservationssystemer samt med hensyn til de arbejdsmarkedsmæssige aspekter. I aftalen fastsættes til dette formål de regler, tekniske krav, administrative procedurer, grundlæggende operationelle normer og gennemførelsesbestemmelser, der anvendes mellem parterne på de nedenstående betingelser.

Dette fælles luftfartsområde skal bygge på fri adgang til lufttransportmarkedet og lige konkurrencevilkår.

ARTIKEL 2 DEFINITIONER

Medmindre andet er anført, forstås i denne aftale ved:

1. "aftalt luftfartsforbindelse" og "fastlagt rute": international lufttransport i henhold til denne aftales artikel 16 (Tildeling af rettigheder) og bilag II
2. "aftale": denne aftale, bilagene dertil og eventuelle ændringer hertil
3. "lufttransport": offentlig udøvelse af transport af passagerer, bagage, fragt og post, hver for sig eller sammen, med et luftfartøj, som tilbydes offentligheden mod betaling af vederlag eller leje, herunder, for at undgå enhver tvivl, både ruteflyvning, charterflyvning og ren fragtflyvning
4. "luftfartsselskab": et selskab eller foretagende med en gyldig licens eller tilsvarende
5. "kompetente myndigheder": de statslige eller offentlige organer, der er ansvarlige for de administrative funktioner i henhold til denne aftale
6. "selskaber eller foretagender": enheder, heri indbefattet kooperative selskaber, samt alle andre juridiske personer, der henhører under den offentlige ret eller privatretten, med undtagelse af enheder, som ikke arbejder med gevinst for øje
7. "konventionen": konventionen om international civil luftfart, som blev åbnet for undertegnelse den 7. december 1944 i Chicago, og som omfatter:
 - a) enhver ændring, der er trådt i kraft efter konventionens artikel 94, litra a), og er ratificeret af både Ukraine og en EU-medlemsstat eller af EU-medlemsstaterne

og

- b) alle bilag og ændringer hertil, der er vedtaget i henhold til konventionens artikel 90, for så vidt et sådant bilag eller en sådan ændring på et givet tidspunkt er gældende for både Ukraine og en EU-medlemsstat eller de EU-medlemsstater, som berøres af det aktuelle spørgsmål
8. "FELO-aftale": den multilaterale aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater, Republikken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republikken Kroatien, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Republikken Island, Republikken Montenegro, Kongeriget Norge, Republikken Serbien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo¹ om oprettelse af et fælles europæisk luftfartsområde
9. "EASA": Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008 af 20. februar 2008 om fælles regler for civil luftfart og om oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur, og om ophævelse af Rådets direktiv 91/670/EØF, forordning (EF) nr. 1592/2002 og direktiv 2004/36/EF
10. "effektiv kontrol": et forhold, der bygger på rettigheder, aftaler eller andre midler, som enkeltvis eller tilsammen, under hensyn til alle faktiske og retlige forhold, giver mulighed for, direkte eller indirekte at få afgørende indflydelse på et foretagende, særlig ved:
- a) brugsret til foretagendets aktiver eller dele deraf
- b) rettigheder eller aftaler, som sikrer afgørende indflydelse på sammensætningen af foretagendets organer, på deres afstemninger eller beslutninger, eller som på anden måde sikrer afgørende indflydelse på et foretagendes drift
11. "effektiv myndighedskontrol": det, at en parts kompetente licensudstedende myndighed, der har udstedt en licens eller tilladelse til et luftfartsselskab, til stadighed kontrollerer, at luftfartsselskabet opfylder de gældende kriterier for operationen af internationale luftfartstjenester, som danner grundlag for udstedelsen af licensen eller

¹ Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 og Den Internationale Domstols udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

tilladelsen, i overensstemmelse med relevante nationale love og bestemmelser, og at den kompetente myndighed opretholder et passende tilsyn med hensyn til flyvesikkerhed og sikkerhedsbeskyttelse som minimum i overensstemmelse med ICAO's standarder

12. "EU-traktater": traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
13. "EU-medlemsstat": en af Den Europæiske Unions medlemsstater
14. "egnethed": hvorvidt et luftfartsselskab er egnet til at udøve internationale luftfartstjenester, dvs. om det har en tilstrækkelig økonomisk kapacitet og tilstrækkelig ledelsesmæssig ekspertise, og om det er rede til at efterkomme de love, bestemmelser og krav, som gælder for udøvelsen af sådanne luftfartsforbindelser
15. "femte frihedsrettighed": en ret, som en stat (den "tildelende stat") indrømmer en anden stats luftfartsselskaber (den "modtagende stat") med henblik på at udøve internationale lufttransporttjenester mellem den tildelende stats territorium og en tredjestats område på den betingelse, at sådanne luftfartsforbindelser skal tage udgangspunkt eller afsluttes på den modtagende stats territorium
16. "fulde omkostninger": omkostningerne ved luftfartsydelse plus en rimelig afgift for administrative omkostninger og i givet fald afgifter, der har til formål at inddrage miljøomkostninger, og som anvendes uden national forskelsbehandling
17. "ICAO": den internationale organisation for civil luftfart, der er nedsat i henhold til konventionen
18. "international lufttransport": lufttransport mellem destinationer i mindst to stater
19. "intermodal transport": offentlig transport med luftfartøjer og en eller flere landbaserede former for transport af passagerer, bagage, fragt og post, hver for sig eller sammen, mod betaling af vederlag eller leje
20. "foranstaltning": enhver foranstaltning truffet af en part, hvad enten den er i form af en lov, bestemmelse, regel, procedure, beslutning, administrativ handling eller andet
21. "statsborger":

- a) enhver person med ukrainsk statsborgerskab, for så vidt angår Ukraine, eller med statsborgerskab i en EU-medlemsstat, for så vidt angår Den Europæiske Union og dens medlemsstater eller
 - b) enhver juridisk enhed, i) der ejes direkte eller i kraft af ejermajoritet og på alle tidspunkter effektivt kontrolleres af personer eller enheder med ukrainsk nationalitet, for så vidt angår Ukraine, eller af personer eller enheder med nationalitet i en EU-medlemsstat eller i en af de andre stater, der er nævnt i bilag V, for så vidt angår Det Europæiske Union og dens medlemsstater, og ii) der har hovedforretningssted i Ukraine, for så vidt angår Ukraine, eller i en medlemsstat, for så vidt angår Den Europæiske Union og dens medlemsstater
22. "statsborgerskab", når der henvises til et luftfartsselskab: hvorvidt et luftfartsselskab opfylder krav vedrørende spørgsmål som f.eks. ejerskab, effektiv kontrol og hovedforretningssted
23. "licens":
- a) for så vidt angår Den Europæiske Union og dens medlemsstater en tilladelse, som er udstedt af den kompetente licensudstedende myndighed til et selskab eller foretagende, og som giver ret til at udøve lufttrafik i henhold til den relevante EU-lovgivning, og
 - b) for så vidt angår Ukraine: en licens til lufttransport af passagerer og/eller fragt, der udstedes i henhold til Ukraines relevante lovgivning
24. "pris":
- a) "flybilletpriser", som betales til luftfartsselskaber eller deres agenter eller andre billetudstedere for at befordre passagerer og bagage ad luftvejen, og de betingelser, hvorunder disse priser gælder, herunder vederlag og betingelser, der tilbydes bureauer og andre mellemlid, og
 - b) "luftfragtrater", som betales for transport af post og fragt, og de betingelser, hvorunder disse priser gælder, herunder vederlag og betingelser, der tilbydes bureauer og andre mellemlid.
- Definitionen omfatter i givet fald overfladetransport i tilknytning til international lufttransport samt de vilkår, der gælder for deres anvendelse
25. "partnerskabs- og samarbejdsaftale": partnerskabs- og samarbejdsaftale mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater og

Ukraine, der er udfærdiget i Luxembourg den 14. juni 1994, og alle senere instrumenter

26. "hovedforretningssted": et luftfartsselskabs hovedkontor eller vedtægtsmæssige hjemsted, inden for hvilken luftfartsselskabets vigtigste økonomiske funktioner og operationelle kontrol udøves, herunder styring af vedvarende luftdygtighed
27. "forpligtelse til offentlig tjeneste": enhver forpligtelse, som pålægges luftfartsselskaber for at sikre et minimum af ruteflyvning på en fastlagt rute i overensstemmelse med fastsatte krav med hensyn til kontinuitet, regelmæssighed, prisfastsættelse eller mindstekapacitet, som luftfartsselskaberne ikke ville have påtaget sig, hvis de alene skulle tilgodese deres kommercielle interesser. Den pågældende part kan yde luftfartsselskaber godtgørelse for at opfylde forpligtelser til offentlig tjeneste
28. "SESAR": forskningsprogrammet angående lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum, der udgør den teknologiske søjle af politikken for det fælles europæiske luftrum, som tager sigte på inden 2020 at give EU en højtydende infrastruktur til styring af lufttrafikken, der vil gøre det muligt at udvikle lufttrafikken på en sikker og miljøvenlig måde
29. "støtte": ethvert økonomisk bidrag fra en offentlig myndighed eller en regional offentlig organisation eller anden offentlig instans, når
 - a) en praksis i et statsligt eller regionalt offentligt organ eller en anden offentlig instans indebærer direkte overførsel af midler, som f.eks. tilskud, lån eller tilførsel af egenkapital, potentiel direkte overførsel af midler til selskabet eller overtagelse af dets passiver, f.eks. ved lånegarantier, kapitaltilførsler, ejerskab, beskyttelse mod konkurs eller forsikring
 - b) et statsligt eller regionalt organ eller en anden offentlig instans giver afkald på, ikke inddriver eller uberettiget nedsætter indtægter, der normalt skal betales
 - c) et statsligt eller regionalt organ eller en anden offentlig instans leverer andre varer eller tjenesteydelser end generel infrastruktur eller køber varer eller tjenesteydelser eller
 - d) et statsligt eller regionalt organ eller en anden offentlig instans indbetaler midler til en finansieringsmekanisme eller overdrager det til et privat organ eller pålægger et privat organ at varetage en eller flere af den i a), b) og c) omhandlede type funktioner, som normalt

ville påhvile staten og i praksis ikke afviger reelt fra normal statspraksis

og når modtageren herved får en fordel

30. "parterne": på den ene side Den Europæiske Union eller dens medlemsstater, hhv. Den Europæiske Union og dens medlemsstater i overensstemmelse med disses respektive kompetenceområder, og på den anden side Ukraine
31. "territorium": for Ukraines vedkommende de landområder og tilstødende territorialfarvande, der henhører under Ukraines højhedsområde, og for Den Europæiske Unions vedkommende de landområder (fastland og øer), indre farvande og søterritorium, hvor traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde anvendes, på de vilkår, der er fastsat i disse traktater og i eventuelle efterfølgende instrumenter. Anvendelsen af denne aftale på Gibraltar lufthavn foregriber ikke henholdsvis Kongeriget Spaniens og Det Forenede Kongeriges retlige holdning til deres uoverensstemmelse med hensyn til suveræniteten over det område, lufthavnen er beliggende på. Anvendelsen af aftalen beror på anvendelsen af EU-lovgivningen for så vidt angår Gibraltar lufthavn. Ukraine oplyses om rammerne for denne anvendelse
32. "transitaftale": overenskomsten om transitrettigheder for internationale luftruter, der er udfærdiget i Chicago den 7. december 1944 og
33. "brugerafgift": en afgift, som pålægges luftfartsselskaber af den kompetente myndighed eller er godkendt af den pågældende myndighed for luftfartøjsers, besætningers, passagerers, fragts og posts udnyttelse af faciliteter og tjenesteydelser i forbindelse med luftfart (også i tilfælde af overflyvning), lufttrafikkontrol samt sikkerhedsbeskyttelse i lufthavne og af luftfarten.

ARTIKEL 3

GENNEMFØRELSE AF AFTALEN

1. Parterne træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af aftalen, og afholder sig fra at træffe foranstaltninger, som kan bringe virkeliggørelsen af aftalens målsætninger i fare.
2. Gennemførelsen af ovennævnte foranstaltninger berører ikke parternes rettigheder og forpligtelser, der følger af deres deltagelse i internationale

organisationer og/eller internationale aftaler, navnlig konventionen og transitaftalen.

3. På grundlag af principperne i denne artikels stk. 1 skal parterne:
- a) inden for denne aftales anvendelsesområde afskaffe alle ensidige administrative, tekniske eller andre foranstaltninger, som kan udgøre en indirekte begrænsning og have diskriminerende virkninger for udøvelsen af lufttrafik i henhold til denne aftale og
 - b) inden for denne aftales anvendelsesområde, afholde sig fra at gennemføre administrative, tekniske og lovgivningsmæssige foranstaltninger, som kan medføre forskelsbehandling af den anden parts statsborgere, virksomheder eller foretagender med hensyn til udøvelsen af tjenester i henhold til denne aftale.

ARTIKEL 4

IKKE-FORSKELSBEHANDLING

Inden for denne aftales anvendelsesområde og med forbehold af dennes særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.

AFSNIT II

SAMARBEJDE PÅ LOVGIVNINGSSOMRÅDET

ARTIKEL 5

GENERELLE PRINCIPPER FOR SAMARBEJDE PÅ LOVGIVNINGSSOMRÅDET

1. Parterne benytter alle muligheder for at samarbejde om at sikre, at Ukraines lovgivning gradvist overtager Den Europæiske Unions krav og normer som nævnt i bilag I til denne aftale og Ukraines gennemførelse af disse bestemmelser via:
 - a) regelmæssige samråd inden for rammerne af det fælles udvalg, der er omhandlet i artikel 29 (Det Fælles Udvalg) i denne aftale, om fortolkningen af EU-lovgivningen, jf. denne artikels stk. 1, i forbindelse med flyvesikkerhed og sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten, lufttrafikstyring, miljøbeskyttelse, markedsadgang og tilknyttede emner, det arbejdsmarkedsmæssige område, forbrugerbeskyttelse og andre områder, der er omfattet af aftalen
 - b) levering af passende bistand inden for særlige områder, som parterne udpeger

- c) samråd og udveksling af oplysninger om ny lovgivning i henhold til denne aftales artikel 15 (Ny lovgivning).
2. Ukraine vedtager de nødvendige foranstaltninger for i det ukrainske retssystem at indarbejde og gennemføre krav og normer i Den Europæiske Unions retsakter, jf. bilag I til denne aftale, ifølge overgangsordningerne i artikel 33 (Overgangsordninger) og det tilhørende bilag III til denne aftale.
3. Parterne skal hurtigst muligt oplyse hinanden om deres respektive myndigheder med ansvar for sikkerhedstilsyn, luftdygtighed, luftfartsselskabers licenser, lufthavnsanliggender, sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten, lufttrafikstyring, efterforskning af havarier og hændelser samt fastsættelse af luftfarts- og lufthavnsafgifter gennem Det Fælles Udvalg, der er omhandlet i artikel 29 (Det Fælles Udvalg) i denne aftale.

ARTIKEL 6

EFTERLEVELSE AF LOVE OG FORSKRIFTER

1. Når den ene parts luftfartsselskaber flyver ind i, befinder sig i eller forlader den anden parts territorium, overholder de de love og andre forskrifter, der på den anden parts territorium gælder for luftfartøjers indflyvning i eller udflyvning fra dette territorium som led i lufttransport eller for drift af og flyvning med luftfartøjer.
2. En parts love og forskrifter vedrørende adgang til eller afgang fra dens territorium for et luftfartøjs passagerer, besætninger og fragt (herunder bestemmelser vedrørende indrejse, klarering, pas, told og karantæne samt bestemmelser for post) skal efterkommes af den anden parts luftfartsselskaber af eller på vegne af dets passagerer, besætninger og fragt ved ankomst til, ophold på eller afgang fra den første parts territorium.

ARTIKEL 7

FLYVESIKKERHED

1. Medmindre andet fremgår af overgangsbestemmelserne i denne aftales bilag III, handler parterne i overensstemmelse med deres respektive lovgivning vedrørende krav og normer i relation til flyvesikkerhed, jf. del C i bilag I til denne aftale, på de nedenfor anførte betingelser.
2. Samtidig med at Ukraine varetager sine funktioner og opgaver som konstruktionsstat, produktionsstat, registreringsstat og hjemstat for operatører som fastsat i konventionen, skal Ukraine i sin lovgivning indarbejde og effektivt gennemføre de krav og normer, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 i henhold til overgangsbestemmelserne i bilag III til denne aftale.
3. Parterne samarbejder om at sikre, at Ukraine på effektiv vis gennemfører sin lovgivning, som er vedtaget med henblik på at indarbejde de krav og normer, der er omhandlet i denne artikels stk. 1. Til dette formål skal Ukraine inddrages i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagenturs arbejde som observatør fra datoen for denne aftales ikrafttræden, jf. bilag VI til denne aftale.
4. For at sikre operationen af de tjenester, som er aftalt i henhold til denne aftales artikel 16 (Tildeling af rettigheder), stk. 1, litra a), b), c) og d), anerkender parterne gyldigheden af luftdygtighedscertifikater, duelighedsbeviser og tilladelser, som er udstedt eller valideret af den anden part, og som stadig er i kraft, forudsat at kravene til sådanne certifikater eller tilladelser mindst svarer til de mindstekrav, der måtte blive fastsat i medfør af konventionen.
5. Der træffes afgørelse om EU-medlemsstaternes anerkendelse af certifikater udstedt af Ukraine, der er omhandlet i bilag IV, afsnit I, til denne aftale, i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag III til denne aftale.
6. Parterne skal samarbejde om at skabe konvergens mellem certificeringssystemer på områderne indledende og vedvarende luftdygtighed.
7. Parterne sørger for, at hvis luftfartøjer, der er registreret hos en af parterne, mistænkes for ikke at opfylde de internationale normer for flyvesikkerhed i henhold til konventionen og lander i lufthavne, der er åbne for international lufttrafik på den anden parts territorium, så foretager den anden parts kompetente myndigheder rampeinspektioner på og omkring luftfartøjet for at kontrollere dels gyldigheden af dets og dets personales dokumenter, dels luftfartøjets og dets udstyrs umiddelbart synlige tilstand.

8. Parterne skal udveksle oplysninger, herunder om eventuelle inspektionsresultater, som er afdækket i forbindelse med rampeinspektioner udført i overensstemmelse med denne artikels stk. 7, ved brug af de relevante midler.
9. En parts kompetente myndigheder kan på ethvert tidspunkt anmode om samråd med den anden parts kompetente myndigheder om de sikkerhedsnormer, der anvendes af den anden part, herunder også på andre områder end dem, der er omfattet af de retsakter, der er nævnt i bilag I til denne aftale, eller om inspektionsresultater, der er afdækket i forbindelse med rampeinspektionerne. Sådanne samråd skal finde sted senest 30 dage efter, at den pågældende anmodning er fremsat.
10. Intet i denne aftale skal forstås derhen, at det begrænser en parts beføjelse til omgående at træffe alle passende foranstaltninger, hvis den konstaterer, at der er risiko for, at et luftfartøj, et produkt eller en operation:
 - a) ikke opfylder de mindstenormer, der er fastsat i medfør af konventionen eller de krav og normer, der er anført i del C i bilag I til denne aftale
 - b) – foranlediget af en inspektion som omhandlet i denne artikels stk. 7 – rejser stærk tvivl om, hvorvidt et luftfartøj eller driften af et luftfartøj opfylder de mindstenormer, der er fastsat i medfør af konventionen eller de krav og normer, der er anført i del C i bilag I til denne aftale, eller
 - c) rejser alvorlig tvivl om effektiviteten af opretholdelsen og administrationen af de mindstenormer, der er fastsat i medfør af konventionen, eller de krav og normer, der er anført i del C i bilag I til denne aftale.
11. Hvis den ene part handler i medfør af denne artikels stk. 10, underretter den omgående den anden parts kompetente myndigheder herom og begrundet de truffe foranstaltninger.
12. Hvis foranstaltninger, der er truffet i medfør af denne artikels stk. 10, ikke indstilles, selv om der ikke længere er grundlag for dem, kan hver af parterne indbringe sagen for Det Fælles Udvalg.
13. Ved enhver ændring af lovgivningen vedrørende Ukraines kompetente myndigheders status eller enhver kompetent myndigheds status i EU's medlemsstater underretter den pågældende part de andre parter herom.

ARTIKEL 8

SIKKERHEDSBESKYTTELSE AF LUFTFARTEN

1. Ukraine skal i sin lovgivning indarbejde og effektivt gennemføre bestemmelserne i ECAC (Den Europæiske Konference for Civil Luftfart) dokument 30, del II, i overensstemmelse med de overgangsbestemmelser, der er fastsat i bilag III til denne aftale. I forbindelse med de i denne aftales artikel 33, stk. 2, omhandlede vurderinger (Overgangsordninger) kan Kommissionens inspektører deltage som observatører i de inspektioner, der udføres af de ukrainske kompetente myndigheder i lufthavne på Ukraines territorium, i henhold til en ordning, der er aftalt mellem de to parter. Denne aftale berører ikke Ukraines og EU's medlemsstaters rettigheder og forpligtelser i henhold til bestemmelserne i bilag 17 til konventionen.
2. I betragtning af at beskyttelsen af civile luftfartøjer, deres passagerers og besætnings sikkerhed er en grundlæggende forudsætning for driften af internationale luftfartsforbindelser, bekræfter parterne deres indbyrdes forpligtelse til at beskytte den civile luftfart mod ulovlige handlinger herunder særlig forpligtelserne efter konventionen, konventionen angående lovovertrædelser og visse andre handlinger begået om bord i luftfartøjer, undertegnet i Tokyo den 14. september 1963, konventionen om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer, undertegnet i Haag den 16. december 1970, konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed, undertegnet i Montreal den 23. september 1971, protokol til bekæmpelse af ulovlige voldshandlinger i lufthavne, der betjener den internationale civile luftfart, undertegnet i Montreal den 24. februar 1988, og konventionen om mærkning af plastiske sprængstoffer med henblik på afsløring, undertegnet i Montreal den 1. marts 1991, for så vidt begge parter er parter i disse konventioner, samt andre konventioner og protokoller om sikkerhedsbeskyttelse af den civile luftfart, som begge parter er medlemmer af.
3. Parterne yder på anmodning hinanden al nødvendig bistand for at forhindre kapring af civile luftfartøjer og andre ulovlige handlinger til skade for sikkerheden for fartøj, passagerer og besætning samt lufthavne og luftfartsanlæg, foruden eventuelle andre sikkerhedstrusler mod den civile luftfart.
4. I deres indbyrdes forbindelser handler parterne i overensstemmelse med de sikkerhedsnormer for luftfarten og – i det omfang parterne anvender den – den anbefalede praksis, som ICAO har opstillet, og som er optaget som bilag til konventionen, i det omfang sådanne

sikkerhedsbestemmelser gælder for parterne. Parterne forlanger, at den, der driver luftfartøjer, som er opført i deres luftfartøjsregister, og den, der driver luftfartøjer og har sit primære forretningssted eller sin faste bopæl på deres territorium, samt den, der driver lufthavne på deres territorium, handler i overensstemmelse med sådanne bestemmelser om sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten.

5. Parterne sikrer, at der på deres territorium træffes effektive forholdsregler for at beskytte den civile luftfart mod ulovlige handlinger, herunder, men ikke begrænset til, screening af passagerer og deres håndbagage, screening af indskrevet bagage og udførelse af sikkerhedskontrol af fragt og post forud for ombordstigning eller lastning af luftfartøjer tillige med sikkerhedskontrol af forsyninger til flyvningen og lufthavnsleverancer og screening og kontrol af andre personer end passagerers adgang til security-beskyttede områder. Disse foranstaltninger skal om nødvendigt tilpasses således, at der tages højde for sårbarheder og trusler inden for civil luftfart. Parterne er enige om, at det kan pålægges deres luftfartsselskaber at overholde de bestemmelser om sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten, jf. denne artikels stk. 4, som den anden part stiller krav om som forudsætning for indflyvning i eller udflyvning af denne anden parts territorium, eller når de befinder sig på det.
6. Hver af parterne skal desuden velvilligt overveje enhver anmodning fra den anden part om rimelige, særlige sikkerhedsbeskyttelsesforanstaltninger til imødegåelse af en særskilt trussel. Medmindre dette i en nødsituation ikke er praktisk muligt, informerer hver part forudgående den anden part om eventuelle særlige sikkerhedsbeskyttelsesforanstaltninger, som den påtænker at indføre, og som kunne få betydelig finansiel eller operationel indflydelse på de luftfartstjenester, der er omfattet af denne aftale. Med henblik på at drøfte sådanne sikkerhedsbeskyttelsesforanstaltninger kan hver part anmode om et møde i Det Fælles Udvalg som fastsat i denne aftales artikel 29 (Det Fælles Udvalg).
7. Når et civilt luftfartøj kapres, eller der indtræffer en trussel om kapring eller anden ulovlig handling rettet mod et civilt luftfartøjs, dets passagerers og besætnings eller lufthavnes eller luftnavigationsanlægs sikkerhed, bistår parterne hinanden ved at lette udvekslingen af oplysninger og træffe andre passende foranstaltninger for at føre hændelsen eller truslen til en hurtig og betryggende afslutning.
8. Hver part træffer alle de foranstaltninger, den finder praktisk mulige, for at sikre, at et luftfartøj, som er udsat for kapring eller anden ulovlig handling, og som befinder sig på jorden på dens territorium, tilbageholdes på jorden, medmindre dets afrejse er påkrævet på grund af

et overordnet hensyn til beskyttelsen af menneskeliv. Når det er praktisk muligt, træffes sådanne foranstaltninger efter gensidige samråd.

9. Hvis den ene part har rimelig grund til at antage, at den anden part har fraveget denne artikels bestemmelser om sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten, udbeder denne part sig øjeblikkeligt samråd med den anden part.
10. Uden at gyldigheden af denne aftales artikel 19 (Afvisning, tilbagekaldelse, suspension og begrænsning af en tilladelse eller teknisk godkendelse) derved indskrænkes, er den omstændighed, at det ikke lykkes at nå frem til en tilfredsstillende løsning inden for femten (15) dage efter, at et sådant ønske er fremsat, tilstrækkelig grund til at afvise, tilbagekalde, begrænse eller opstille betingelser for den tilladelse til at operere, der er udstedt til et eller flere af en sådan anden parts luftfartsselskaber.
11. Hvis en umiddelbar og ekstraordinær trussel gør det nødvendigt, kan en af parterne træffe foreløbige foranstaltninger, inden der er gået femten (15) dage.
12. Foranstaltninger truffet efter denne artikels stk. 10 eller 11 ophæves, så snart den anden part opfylder denne artikels bestemmelser til fulde.

ARTIKEL 9

LUFFTRAFIKSTYRING

1. Medmindre andet fremgår af overgangsbestemmelserne i denne aftales bilag III, handler parterne i overensstemmelse med deres respektive lovgivning vedrørende krav og normer i relation til lufttrafikstyring, jf. del B i bilag I til denne aftale, på de nedenfor anførte betingelser.
2. Ukraine skal i sin lovgivning indarbejde og effektivt gennemføre krav og normer som omhandlet i denne artikels stk. 1 i overensstemmelse med de overgangsbestemmelser, der er fastsat i bilag III til denne aftale.
3. Parterne samarbejder om lufttrafikstyring for at sikre Ukraines effektive gennemførelse af den lovgivning, der er vedtaget med henblik på at indarbejde de krav og normer, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, samt for at udvide det fælles europæiske luftrum til Ukraine og således forbedre de nuværende flyvesikkerhedsnormer og de almene lufttrafikoperationers overordnede effektivitet i Europa, optimere lufttrafikkontrolkapaciteter, begrænse forsinkelser mest muligt og forbedre miljøeffektiviteten.
4. Til dette formål deltager Ukraine som observatør i Udvalget for det Fælles Luftrum fra datoen for aftalens ikrafttræden, og ukrainske kompetente instanser og/eller myndigheder skal inddrages uden

forskelsbehandling, idet der gennemføres en hensigtsmæssig samordning vedrørende SESAR i overensstemmelse med den relevante lovgivning.

5. Det Fælles Udvalg har til opgave at overvåge og lette samarbejdet om lufttrafikstyring.
6. For at gøre det lettere at anvende lovgivningen om det fælles europæiske luftrum:
 - a) træffer Ukraine de nødvendige foranstaltninger for at tilpasse tilrettelæggelsen af sine lufttrafikstyringstrukturer til forholdene i det fælles europæiske luftrum og
 - b) Den Europæiske Union letter Ukraines deltagelse i operationelle aktiviteter på områderne luftfartstjenester, udnyttelse af luftrummet og interoperabilitet, som udspringer af etableringen af det fælles europæiske luftrum.
7. Denne aftale indskrænker ikke Ukraines rettigheder og forpligtelser i henhold til konventionen eller gældende regionale luftfartsaftaler, som er godkendt af ICAO-Rådet. Efter denne aftales ikrafttræden bør efterfølgende regionale aftaler være i overensstemmelse med dens bestemmelser.
8. Med henblik på at opretholde et højt sikkerhedsniveau for dermed at optimere luftrumets kapacitet og lufttrafikstyringens effektivitet, og medmindre andet fremgår af overgangsbestemmelserne i denne aftales bilag III, skal Ukraine organisere det luftrum, som hører ind under dets ansvar, i overensstemmelse med EU's krav til oprettelsen af funktionelle luftrumsblokke (FAB) som omhandlet i del B i bilag I til denne aftale.

Parterne skal samarbejde om at overveje en mulig integration af det luftrum, som Ukraine har ansvaret for, i en FAB, i overensstemmelse med EU's lovgivning og under hensyntagen til de operationelle fordele ved en sådan integration.
9. Der træffes afgørelse om EU-medlemsstaternes anerkendelse af de relevante certifikater, der er udstedt af Ukraine som omhandlet i afsnit 2 i bilag IV til denne aftale, i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag III til denne aftale.

ARTIKEL 10

MILJØ

1. Parterne erkender, hvor vigtigt det er at beskytte miljøet i forbindelse med udvikling og gennemførelse af luftfartspolitik. Parterne anerkender, at en effektiv global, regional, national og/eller lokal indsats er påkrævet for at minimere den civile luftfarts miljøpåvirkninger.

2. Medmindre andet fremgår af overgangsbestemmelserne i denne aftales bilag III, handler parterne i overensstemmelse med deres respektive lovgivning vedrørende krav og normer i relation til miljøet, jf. del D i bilag I til denne aftale, på de nedenfor anførte betingelser.
3. Ukraine skal i sin lovgivning indarbejde og effektivt gennemføre krav og normer som omhandlet i denne artikels stk. 2 i overensstemmelse med de overgangsbestemmelser, der er fastsat i bilag III til denne aftale.
4. Parterne samarbejder om at sikre, at Ukraine på effektiv vis gennemfører sin lovgivning, som vedtages med henblik på at indarbejde de krav og normer, der er omhandlet i denne artikels stk. 2, og anerkender samtidig vigtigheden af at samarbejde og inden for rammerne af multilaterale drøftelser overveje luftfartens miljøpåvirkninger og sikre, at eventuelle afbødende foranstaltninger er i fuld overensstemmelse med formålene for denne aftale.
5. Intet i denne aftale skal forstås derhen, at det begrænser parternes kompetente myndigheders beføjelse til at træffe alle rimelige foranstaltninger for at forebygge eller på anden måde gribe ind over for miljøbelastninger fra lufttransport, hvis sådanne foranstaltninger anvendes uden forskelsbehandling på grund af nationalt tilhørsforhold og i fuld overensstemmelse med parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til folkeretten.

ARTIKEL 11

FORBRUGERBESKYTTELSE

1. Medmindre andet fremgår af overgangsbestemmelserne i denne aftales bilag III, handler parterne i overensstemmelse med deres respektive lovgivning vedrørende krav og normer i relation til forbrugerbeskyttelse, jf. del F i bilag I til denne aftale.
2. Ukraine skal i sin lovgivning indarbejde og effektivt gennemføre krav og normer som omhandlet i denne artikels stk. 1 i overensstemmelse med de overgangsbestemmelser, der er fastsat i bilag III til denne aftale.
3. Parterne samarbejder om at sikre, at Ukraine på effektiv vis gennemfører sin lovgivning, som er vedtaget med henblik på at indarbejde de krav og normer, der er omhandlet i denne artikels stk. 1.
4. Parterne skal også samarbejde om at sikre beskyttelsen af de forbrugerrettigheder, der følger af denne aftale.

ARTIKEL 12

INDUSTRISAMARBEJDE

1. Parterne tilstræber at styrke industrisamarbejdet bl.a. ved hjælp af:
 - i) udvikling af forretningsforbindelser mellem begge siders luftfartøjsproducenter
 - ii) fremme og udvikling af fælles projekter med henblik på bæredygtig udvikling i lufttransportsektoren og herunder infrastrukturen
 - iii) teknisk samarbejde om gennemførelsen af EU-normer
 - iv) fremme af luftfartøjsproducenters og -konstruktørers muligheder og
 - v) fremme af investeringer inden for denne aftales anvendelsesområde.
2. Denne aftale berører ikke eksisterende tekniske og industrielle standarder i Ukraine for fremstilling af luftfartøjer og komponenter, der ikke er omfattet af bilag I til denne aftale.
3. Det Fælles Udvalg overvåger og letter denne samarbejdsproces.

ARTIKEL 13

EDB-RESERVATIONSSYSTEMER (CRS)

1. Medmindre andet fremgår af overgangsbestemmelserne i denne aftales bilag III, handler parterne i overensstemmelse med deres respektive lovgivning vedrørende krav og normer i relation til edb-reservationssystemer, jf. del G i bilag I til denne aftale. Parterne skal sikre en parts edb-reservationssystemer fri adgang til den anden parts marked.
2. Ukraine skal i sin lovgivning indarbejde og effektivt gennemføre krav og normer som omhandlet i denne artikels stk. 1 i overensstemmelse med de overgangsbestemmelser, der er fastsat i bilag III til denne aftale.
3. Parterne samarbejder om at sikre, at Ukraine gennemfører sin lovgivning, som er vedtaget med henblik på at indarbejde de krav og normer, der er omhandlet i denne artikels stk. 1.

ARTIKEL 14

ARBEJDSMARKEDSFORHOLD

1. Medmindre andet fremgår af overgangsbestemmelserne i denne aftales bilag III, handler parterne i overensstemmelse med deres respektive lovgivning vedrørende krav og normer i relation til arbejdsmarkedsforhold, jf. del E i bilag I til denne aftale.
2. Ukraine skal træffe de nødvendige foranstaltninger for i sin lovgivning indarbejde og effektivt gennemføre krav og normer som omhandlet i

denne artikels stk. 1 i overensstemmelse med de overgangsbestemmelser, der er fastsat i bilag III til denne aftale.

3. Parterne samarbejder om at sikre, at Ukraine gennemfører sin lovgivning, som er vedtaget med henblik på at indarbejde de krav og normer, der er omhandlet i denne artikels stk. 1.

ARTIKEL 15

NY LOVGIVNING

1. Denne aftale er ikke til hinder for, at parterne ensidigt kan vedtage ny lovgivning eller ændre deres gældende lovgivning om luftfart og dermed beslægtede områder nævnt i denne aftales bilag I, forudsat at princippet om ikke-forskelsbehandling og bestemmelserne i denne aftales nærværende artikel og artikel 4 (Ikke-forskelsbehandling) overholdes.
2. Når en part overvejer at vedtage ny lovgivning inden for denne aftales anvendelsesområde eller en ændring af gældende lovgivning, underretter den den anden part. Efter anmodning fra en af parterne drøfter Det Fælles Udvalg senest to måneder derefter følgerne af den pågældende nye lovgivning eller ændring for denne aftales rette funktion.
3. Det Fælles Udvalg skal:
 - a) træffe afgørelse om at ændre denne aftales bilag I således, at den pågældende nye retsregel eller ændring indarbejdes i den, om nødvendigt på grundlag af gensidighed, eller
 - b) vedtage en afgørelse om, at den pågældende nye lovgivning eller ændring betragtes som værende i overensstemmelse med denne aftale, eller
 - c) anbefale andre foranstaltninger, der skal vedtages inden for en rimelig tidsfrist for at sikre, at aftalen kan fungere efter hensigten.

AFSNIT III

ØKONOMISKE BESTEMMELSER

ARTIKEL 16

TILDELING AF RETTIGHEDER

1. I overensstemmelse med denne aftales bilag II og III tildeler hver part den anden part følgende rettigheder vedrørende den anden parts luftfartsselskabers udøvelse af international lufttransport:
 - a) ret til at overflyve partens territorium uden at lande

- b) ret til at lande på partens territorium med ethvert andet formål end medtagning eller afsætning af passagerer, bagage, fragt og/eller post i lufttransport (tekniske landinger)
 - c) ret til under drift af en aftalt luftfartsforbindelse ad en fastlagt rute at lande på partens territorium for at medtage eller afsætte passagerer, fragt og/eller post i international trafik hver for sig eller sammen og
 - d) andre rettigheder som fastsat i denne aftale.
2. Intet i denne aftale tillægger ukrainske luftfartsselskaber retten til på en medlemsstats territorium at optage passagerer, bagage, fragt og/eller post, der befordres mod vederlag og er bestemt for en anden destination på samme medlemsstats territorium.

ARTIKEL 17

TILLADELSE OG TEKNISK GODKENDELSE

Ved modtagelse af ansøgninger om tilladelse til at operere eller en teknisk godkendelse fra et af den ene parts luftfartsselskaber, der bør forelægges i det format og på den måde, som foreskrives for tilladelser og tekniske godkendelser, udsteder den anden parts kompetente myndigheder de relevante tilladelser med det mindst mulige tidsforbrug til procedurer, forudsat:

- a) for så vidt angår et ukrainsk luftfartsselskab:
 - at luftfartsselskabet har sit hovedforretningssted i Ukraine og er indehaver af en gyldig tilladelse til at operere i overensstemmelse med Ukraines gældende lovgivning og
 - at Ukraine udøver og opretholder en effektiv myndighedskontrol med luftfartsselskabet, og den relevante kompetente myndighed er entydigt udpeget og
 - medmindre andet er fastsat i denne aftales artikel 20 (Investeringer i luftfartsselskaber), at luftfartsselskabet ejes, direkte eller i kraft af en ejermajoritet, eller kontrolleres effektivt af Ukraine og/eller dets statsborgere
- b) for så vidt angår et luftfartsselskab fra Den Europæiske Union:
 - at luftfartsselskabet har sit hovedforretningssted på en EU-medlemsstats territorium i henhold til EU-traktaterne og indehaver en gyldig licens i overensstemmelse med Den Europæiske Unions gældende lovgivning og

- at den medlemsstat, der står for udstedelsen af luftfartsselskabets AOC, udøver og opretholder en effektiv myndighedskontrol med luftfartsselskabet, og den relevante kompetente myndighed er entydigt identificeret og
 - medmindre andet er fastsat i denne aftales artikel 20 (Investeringer i luftfartsselskaber), at luftfartsselskabet ejes, direkte eller i kraft af en ejermajoritet, eller kontrolleres effektivt af EU-medlemsstater og/eller deres statsborgere eller af andre stater som angivet i denne aftales bilag V og/eller disses statsborgere
- c) at luftfartsselskabet opfylder betingelserne i de love og andre forskrifter, der henvises til i denne aftales artikel 6 (Efterlevelse af love og forskrifter) og
- d) at bestemmelserne i denne aftales artikel 7 (Flyvesikkerhed) og artikel 8 (Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten) efterleves og anvendes.

ARTIKEL 18

GENSIDIG ANERKENDELSE AF FORSKRIFTMÆSSIGE KONSTATERINGER

AF LUFTFARTSSELSKABERNES FINANSIELLE EGNETHED OG NATIONALITET

1. Efter modtagelsen af en ansøgning om tilladelse til at operere eller en teknisk godkendelse fra et luftfartsselskab fra den ene part, anerkender den anden part den første parts kompetente myndigheds konstatering af dette luftfartsselskabs finansielle egnethed og/eller nationalitet, som om denne konstatering er foretaget af partens egne kompetente myndigheder, uden yderligere forespørgsler herom, jf. dog nedenfor.
2. Hvis den modtagende parts kompetente myndigheder efter modtagelsen af et luftfartsselskabs ansøgning om en tilladelse til at operere eller en teknisk godkendelse eller efter tildelingen af en sådan tilladelse til at operere eller en teknisk godkendelse – til trods for den anden parts kompetente myndigheds konstatering – har særlig grund til at være bekymret for, at betingelserne i denne aftales artikel 17 (Tilladelse og teknisk godkendelse) for tildeling af de relevante tilladelser til at operere eller tekniske godkendelser ikke er opfyldt, underretter de straks disse myndigheder og forelægger vægtige grunde til deres bekymring. I så tilfælde kan hver part anmode om et samråd, der kan omfatte repræsentanter for de relevante kompetente myndigheder og/eller yderligere oplysninger af relevans for denne bekymring, og sådanne anmodninger efterkommes, så snart dette er praktisk muligt. Findes der ingen løsning på spørgsmålet, kan en af parterne forelægge spørgsmålet

for Det Fælles Udvalg, der er nedsat i medfør af denne aftales artikel 29 (Det Fælles Udvalg).

ARTIKEL 19

AFVISNING, TILBAGEKALDELSE, SUSPENSION OG BEGRÆNSNING AF EN TILLADELSE ELLER TEKNISK GODKENDELSE

1. Hver parts kompetente myndigheder kan afvise, tilbagekalde, suspendere eller begrænse tilladelser til at operere eller tekniske godkendelser eller på anden måde suspendere eller begrænse aktiviteterne for et luftfartsselskab fra en anden part:

a) for så vidt angår et ukrainsk luftfartsselskab:

- hvis luftfartsselskabet ikke har sit hovedforretningssted i Ukraine eller ikke er indehaver af en gyldig tilladelse til at operere i overensstemmelse med Ukraines gældende lovgivning eller
- hvis Ukraine ikke udøver og opretholder en effektiv myndighedskontrol med luftfartsselskabet, eller den relevante kompetente myndighed ikke er entydigt udpeget eller
- medmindre andet er fastsat i denne aftales artikel 20 (Investeringer i luftfartsselskaber), hvis luftfartsselskabet ikke ejes, direkte eller i kraft af en ejermajoritet, eller ikke kontrolleres effektivt af Ukraine og/eller dets statsborgere

b) for så vidt angår et luftfartsselskab fra Den Europæiske Union:

- hvis luftfartsselskabet ikke har sit hovedforretningssted i en medlemsstat, der er omfattet af EU-traktaterne, eller ikke er indehaver af en gyldig tilladelse til at operere i henhold til den gældende EU-lovgivning eller
- hvis den EU-medlemsstat, der står for udstedelsen af AOC, ikke udøver og opretholder en effektiv myndighedskontrol med luftfartsselskabet, eller hvis den kompetente myndighed ikke er entydigt identificeret eller
- medmindre andet er fastsat i denne aftales artikel 20 (Investeringer i luftfartsselskaber), hvis luftfartsselskabet ikke ejes, direkte eller i kraft af en ejermajoritet, eller ikke kontrolleres effektivt af EU-medlemsstater og/eller deres statsborgere eller af andre stater som angivet i denne aftales bilag V og/eller disses statsborgere.

c) hvis luftfartsselskabet ikke opfylder de love og andre forskrifter, der henvises til i denne aftales artikel 6 (Efterlevelse af love og forskrifter) eller

d) hvis bestemmelserne i denne aftales artikel 7 (Flyvesikkerhed) og artikel 8 (Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten) ikke håndhæves eller anvendes eller

e) hvis en part i overensstemmelse med denne aftales artikel 26, stk. 5, (Konkurrencesituationen) har fastslået, at grundlaget for konkurrencevilkår ikke er til stede.

2. Medmindre det er bydende nødvendigt at gribe ind omgående for at hindre yderligere overtrædelse af denne artikels stk. 1, litra c) eller d), udøves den ret, der etableres ved denne artikel, først efter samråd med den anden parts kompetente myndigheder.
3. Ingen af parterne må udøve sine rettigheder, der følger af denne artikel, til at afvise, tilbagekalde, suspendere eller begrænse tilladelser eller tekniske godkendelser til den anden parts luftfartsselskaber med den begrundelse, at ejermajoriteten og/eller den faktiske kontrol indehaves af en eller flere parter i FELO-aftalen eller disses statsborgere, når blot denne eller disse parter i FELO-aftalen tilbyder samme vilkår og anvender FELO-aftalens vilkår og betingelser.

ARTIKEL 20

INVESTERINGER I LUFTFARTSSELSKABER

1. Uanset denne aftales artikel 17 (Tilladelse og teknisk godkendelse) og artikel 19 (Afvisning, tilbagekaldelse, suspension og begrænsning af en tilladelse eller teknisk godkendelse) skal EU-medlemsstater eller deres statsborgere kunne erhverve majoriteten i eller den effektive kontrol med et ukrainsk luftfartsselskab, og Ukraine eller dets statsborgere skal kunne erhverve majoriteten i eller den effektive kontrol med et EU-luftfartsselskab, efter en forudgående afgørelse i Det Fælles Udvalg, som er nedsat ved denne aftale, jf. artikel 22 (Det Fælles Udvalg).
2. I afgørelsen fastsættes der betingelser for driften af de aftalte luftfartsforbindelser i henhold til denne aftale og for luftfartsforbindelser mellem tredjelande og parterne. Bestemmelserne i aftalens artikel 29 (Det Fælles Udvalg), stk. 8, gælder ikke for denne type afgørelser.

ARTIKEL 21

OPHÆVELSE AF KVANTITATIVE RESTRIKTIONER

1. Med forbehold af gunstigere bestemmelser i eksisterende aftaler ophæver parterne på denne aftales anvendelsesområde alle kvantitative restriktioner og foranstaltninger med tilsvarende virkning på overførsel af udstyr, materiel, reservedele og andre komponenter, som et luftfartsselskab skal

bruge for fortsat at udføre luftfartstjenester i henhold til vilkårene i denne aftale.

2. Den i denne aftales stk. 1 nævnte forpligtelse forhindrer ikke parterne i at indføre forbud mod eller restriktioner over for sådanne overførsler, som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed, beskyttelse af planter, eller beskyttelse af intellektuel, industriel eller kommerciel ejendomsret. Sådanne forbud eller restriktioner må dog ikke udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem parterne.

ARTIKEL 22

KOMMERCIELLE MULIGHEDER

Forretningsvirksomhed

1. Parterne er enige om, at hindringer for kommercielle operatørers forretningsvirksomhed vil kunne hæmme de fordele, der skal opnås med denne aftale. Parterne er derfor enige om at indlede en effektiv og gensidig proces med afskaffelse af hindringer for forretningsvirksomhed, der udøves af begge parters kommercielle operatører, når sådanne hindringer kan hæmme de kommercielle aktiviteter, skabe konkurrenceforvridninger eller hæmme tilvejebringelsen af lige vilkår.
2. Det Fælles Udvalg, der nedsættes i henhold til denne aftales artikel 29 (Det Fælles Udvalg), udvikler samarbejdet i forbindelse med forretningsvirksomhed og kommercielle muligheder det overvåger de fremskridt, der gøres for på effektiv vis at afhjælpe hindringer for de kommercielle operatørers forretningsvirksomhed, og gennemgår regelmæssigt udviklingen på dette område, herunder om nødvendigt også lovgivningsmæssige og forskriftsmæssige ændringer. I overensstemmelse med denne aftales artikel 29 (Det Fælles Udvalg) kan en part anmode om et møde i Det Fælles Udvalg for at drøfte ethvert spørgsmål vedrørende anvendelsen af nærværende artikel.

Repræsentanter for luftfartsselskaber

3. Begge parters luftfartsselskaber har ret til at etablere repræsentationer på den anden parts territorium for at markedsføre og sælge lufttransportydelser og dertil knyttede tjenester, herunder retten til at sælge og udstede flybilletter og/eller luftfragtbreve, både egne billetter og/eller luftfragtbreve og alle andre luftfartsselskabers billetter og/eller luftfragtbreve.

4. Hver parts luftfartsselskaber har ret til (i overensstemmelse med den anden parts love og bestemmelser om indrejse, ophold og beskæftigelse) at medtage og beskæftige personale på den anden parts territorium, som varetager ledelse, markedsføring, tekniske opgaver, driftsopgaver og anden specialistvirksomhed, som kræves til at understøtte udbuddet af lufttransportydelser. Disse personalekrav kan, efter luftfartsselskabernes eget valg, opfyldes med selskabernes eget personale eller ved at bruge tjenesteydelserne fra en anden organisation, virksomhed eller luftfartsselskab, der opererer på den pågældende parts territorium. Begge parter letter og fremmer tilståelsen af arbejdstilladelser, når dette er nødvendigt, for personale, som ansættes i repræsentationerne i henhold til dette stykke, herunder personale, som udfører visse midlertidige opgaver, som ikke overstiger halvfems (90) dage, med forbehold af de relevante gældende love og forskrifter.

Groundhandling

5. Følgende gælder, medmindre andet fremgår af overgangsbestemmelserne i denne aftales bilag III:

- a) Hvert luftfartsselskab kan vælge mellem følgende rettigheder med hensyn til groundhandling på den anden parts territorium, jf. dog litra b):
 - i) retten til at varetage sin egen groundhandling (“egen-groundhandling”)
 - ii) retten til at vælge mellem konkurrerende udbydere, der kan levere groundhandlingydelser som samlet pakke eller enkeltvis, hvor sådanne udbydere har fået markedsadgang på grundlag af hver parts love og forskrifter og opererer på markedet.
- b) For følgende kategorier af groundhandlingydelser, dvs. bagagehåndtering, groundhandling på forpladsen, brændstof- og oliehandtering samt fragt- og posthåndtering for så vidt angår den fysiske håndtering af fragt og post mellem lufthavnsterminalen og luftfartøjet, kan rettighederne under litra a), nr. i) og ii), være underlagt begrænsninger i henhold til de love og forskrifter, der gælder på den anden parts territorium. I tilfælde hvor sådanne begrænsninger udelukker egen-groundhandling, og der ikke er egentlig konkurrence mellem udbydere af groundhandlingydelser, skal alle luftfartsselskaber have lige og ikke-diskriminerende adgang til alle ydelser af den art.
- c) Hvert groundhandlingselskab hos hver part har, uanset om det er et luftfartsselskab eller ej, i forbindelse med groundhandling på den

anden parts territorium ret til at udbyde groundhandlingsydelse til parternes luftfartsselskaber, der opererer i samme lufthavn, hvor det er tilladt og i overensstemmelse med gældende love og bestemmelser.

Tildeling af slots (ankomst- og afgangstidspunkter) i lufthavne

6. Tildelingen af disponible slots i lufthavne på parternes territorier foretages på en uafhængig, gennemsigtig, ikke-diskriminerende og rettidig måde.

Salg, lokale udgifter og overførsel af midler

7. Hver af parternes luftfartsselskaber må på den anden parts territorium sælge lufttransportydelse og dertil knyttede tjenester direkte og/eller, efter luftfartsselskabets valg, via dets salgsgenter, andre mellemlid udpeget af luftfartsselskabet eller via internettet. Luftfartsselskaberne har ret til at sælge, og enhver person skal frit kunne købe, sådanne transportydelser og tilhørende ydelser i den lokale eller en frit omsættelig valuta i overensstemmelse med de lokale valutaforskrifter.
8. Hvert luftfartsselskab har ret til på anmodning at omveksle lokale indtægter til frit omsættelige valutaer og overføre dem fra den anden parts territorium til hjemlandet eller til et eller flere lande efter selskabets eget valg i henhold til den gældende lovgivning. Omveksling og overførsel tillades umiddelbart, uden restriktioner og uden at være omfattet af nogen form for afgifter, til den gældende officielle vekselkurs for transaktioner og overførsel, der gælder på det tidspunkt, hvor anmodningen om overførsel indgives første gang.
9. Parternes luftfartsselskaber har ret til at betale udgifter, der påløber lokalt på den anden parts territorium, herunder køb af brændstof, i den nationale valuta. Efter eget valg kan parternes luftfartsselskaber betale sådanne omkostninger på den anden parts territorium i frit omsættelig valuta i overensstemmelse med de lokale valutaforskrifter.

Samarbejdsordninger

10. I forbindelse med drift eller udbud af ruter, der er omfattet af denne aftale, kan parternes luftfartsselskaber indgå samarbejdsaftaler om markedsføring, f.eks. reservering af kapacitet og code share-ordninger, med:
 - a) et eller flere af parternes luftfartsselskaber og
 - b) et eller flere luftfartsselskaber fra tredjelande og
 - c) en hvilken som helst udbyder af overfladetransport (land- eller søtransport)

under forudsætning af, at: i) det opererende luftfartsselskab er indehaver af den relevante bemyndigelse, og ii) det markedsførende luftfartsselskab har de fornødne ruterettigheder inden for rammerne af de relevante bilaterale bestemmelser, og iii) ordningerne opfylder de krav til sikkerhed og konkurrence, der normalt gælder for sådanne ordninger. Når der sælges passagertransporttjenester i forbindelse med code share-flyvning, skal køberen på salgsstedet, eller i hvert fald ved indtjekning eller ombordstigning, hvis der ikke skal tjekkes ind i forbindelse med en tilsluttende flyforbindelse, informeres om, hvilke transportudøvere, der driver hvilke afsnit af ruten.

Intermodal transport

11. For passagertransport gælder, at udbydere af overfladetransporttjenester ikke er omfattet af love og forskrifter for lufttransport, udelukkende fordi det er et luftfartsselskab, der udbyder overfladetransporttjenesten i eget navn. Udbydere af overfladetransport kan frit vælge, om de vil indgå samarbejdsaftaler. Når udbydere af overfladetransport træffer afgørelse om en sådan aftale, kan de bl.a. tage hensyn til forbrugernes interesser og til tekniske, økonomiske, plads- og kapacitetsmæssige begrænsninger.
12. a) Uden at dette berører gældende lovkrav og forskrifter og uanset andre bestemmelser i denne aftale har parternes luftfartsselskaber og indirekte fragtudbydere ret til i forbindelse med international lufttransport med samme luftfragtbrief uden begrænsninger at fragte gods til og fra destinationer på Ukraines og Den Europæiske Unions territorium eller i tredjelande med enhver form for overfladetransport, herunder til og fra alle lufthavne med toldfaciliteter, og i givet fald til at fragte gods under toldkontrol. Sådant fragt skal, uanset om der er tale om overflade- eller lufttransport, have adgang til lufthavnens toldmyndigheder og -faciliteter. Luftfartsselskaberne kan vælge selv at udføre deres overfladetransport eller at tilbyde overfladetransport via aftaler med andre virksomheder, herunder andre luftfartsselskaber og indirekte udbydere af luftfragt. Sådanne intermodale fragtydelser kan tilbydes til en samlet pris for den kombinerede luft- og overfladetransport, forudsat at afsenderne oplyses korrekt om omstændighederne ved transporten.
- b) For så vidt angår bestemmelserne under litra a) i dette stykke, skal både land- og søtransport være omfattet heraf.

Leasing

13. a) Hver parts luftfartsselskaber har ret til at udøve de aftalte luftfartsforbindelser ved anvendelse af luftfartøjer med eller uden

besætning fra andre luftfartsselskaber, herunder fra tredjelande, når alle deltagere i sådanne ordninger opfylder bestemmelserne i de love og forskrifter, som parterne normalt anvender på sådanne aftaler.

- b) Ingen af parterne må pålægge luftfartsselskaber, der bortchartrer deres udstyr, at de skal besidde trafikrettigheder i henhold til denne aftale.
- c) Ukrainske luftfartsselskabers og EU-luftfartsselskabers leje af et luftfartøj med besætning (wet-leasing) hos et luftfartsselskab fra et andet tredjeland end dem, der er fastsat i denne aftales bilag V, med det formål at udnytte rettighederne i denne aftale, skal forblive en undtagelse eller opfylde midlertidige behov. Et sådant lejemål skal forelægges til forudgående godkendelse hos den licensudstedende myndighed for det luftfartsselskab, der leaser det wet-leasede luftfartøj, og hos den anden parts kompetente myndighed.

Franchising, branding og handelsmæssig koncession

- 14. Hver parts luftfartsselskaber har ret til at indgå i franchising-, branding- eller handelsmæssige koncessionsordninger med selskaber, herunder luftfartsselskaber, i hver af parternes område eller i tredjelande, forudsat at luftfartsselskaberne har de fornødne bemyndigelser og opfylder bestemmelserne i de love og forskrifter, som parterne normalt anvender på sådanne ordninger, navnlig om adgang til at få oplyst, hvilket luftfartsselskab der driver ruten.

Night-stops

- 15. Hver parts luftfartsselskaber har ret til at foretage night-stops i den anden parts lufthavne, der er åbne for international trafik.

ARTIKEL 23

TOLD OG BESKATNING

- 1. Luftfartøjer, som benyttes i international luftrransport af et af den anden parts luftfartsselskaber, såvel som deres sædvanlige udstyr, beholdninger af brændstof, smøreolie, teknisk forråd, jordbaseret udstyr, reservedele (herunder motorer), luftfartøjsforråd (herunder, men ikke begrænset til, fødevarer, drikkevarer, alkohol, tobak og andre produkter, som sælges eller bruges af passagerer i begrænsede mængder under flyvningen) og andre produkter, som udelukkende bruges i forbindelse med drift eller servicering af luftfartøjer, der benyttes i international luftrransport, er ved

ankomsten på en parts territorium på et gensidigt grundlag og efter den gældende lovgivning fritaget for alle importrestriktioner, ejendomsskatter, kapitalafgifter, told, punktafgifter og andre lignende afgifter, og gebyrer, som a) opkræves af de nationale eller lokale myndigheder eller Den Europæiske Union og b) ikke bygger på omkostningerne ved de leverede ydelser, forudsat, at udstyr, forsyninger og beholdninger forbliver om bord på luftfartøjet.

2. Med undtagelse af afgifter baseret på omkostningen af en leveret ydelse er følgende genstande på et gensidigt grundlag efter den gældende lovgivning også fritaget for de skatter, afgifter, vederlag og gebyrer, som er omhandlet i denne artikels stk. 1:

- a) luftfartøjsforråd indført til eller leveret på en parts territorium og medbragt om bord — inden for rimelighedens grænser — til brug om bord på afrejsende luftfartøjer i et af den anden parts luftfartsselskaber, der benyttes til international lufttransport, også hvis forrådet skal bruges på den del af turen, der foregår over det pågældende territorium, hvor forrådet er leveret
- b) jordbaseret udstyr og reservedele (herunder motorer), der indføres til en parts territorium til vedligeholdelse eller reparation af et af den anden parts luftfartøjer, der benyttes i international lufttransport
- c) brændstof, smøreolie og teknisk forråd indført til eller leveret på en parts territorium til brug i eller om bord på et luftfartøj i et af den anden parts luftfartsselskaber, der benyttes til international lufttransport, også hvis forrådet skal bruges på den del af turen, der foregår over det pågældende territorium
- d) tryksager, jf. parternes respektive toldregler, der indføres til eller leveres på en parts territorium og tages om bord til brug i et afrejsende luftfartøj, som et af den anden parts luftfartsselskaber benytter til international lufttransport, også hvis tryksagerne skal bruges på den del af turen, der foregår over det omhandlede territorium, og
- e) flyvesikkerheds- og sikkerhedsbeskyttelsesudstyr til brug i lufthavne eller fragtterminaler.

3. Uanset eventuelle andre bestemmelser om det modsatte er intet i denne aftale til hinder for, at en part uden forskelsbehandling kan opkræve enhver form for skatter, afgifter eller gebyrer på brændstof, der på deres territorium leveres til brug i et luftfartsselskabs luftfartøj, som opererer mellem to destinationer på dets territorium.

4. Det i stk. 1 og 2 omhandlede udstyr og forråd kan forlanges opbevaret under de kompetente myndigheders opsyn eller kontrol og må ikke overdrages, medmindre told og afgifter afregnes.
5. De fritagelser, der fastsættes i denne artikel, finder også anvendelse i situationer, hvor en parts luftfartsselskaber har indgået aftaler med andre luftfartsselskaber, som den anden part yder tilsvarende fritagelser, om lån eller overdragelse af de i stk. 1 og 2 omhandlede genstande på den anden parts territorium.
6. Intet i denne aftale hindrer parterne i at opkræve skat, told, gebyrer eller afgifter på varer, som sælges til passagerer med andet formål end fortæring om bord, på en luftrute mellem to destinationer på en parts territorium, hvor udstigning og ombordstigning er tilladt.
7. Bagage og fragt i direkte transit over en parts territorium fritages for skat, told, afgifter og lignende gebyrer og afgifter, der ikke er baseret på omkostningerne ved den ydede tjeneste.
8. Almindeligt luftfartsudstyr samt materialer og forsyninger, der normalt forefindes om bord på parternes luftfartsselskabers luftfartøjer, må kun aflæsses på den anden parts territorium efter godkendelse fra toldmyndighederne på det pågældende territorium. I sådanne tilfælde skal det pågældende udstyr muligvis overvåges af toldmyndighederne, indtil det genudføres eller på anden måde bortskaffes i overensstemmelse med toldbestemmelserne.
9. Aftalens bestemmelser berører ikke momsområdet, bortset fra importmoms. Aftalens bestemmelser berører ikke bestemmelserne i eventuelle konventioner mellem en medlemsstat og Ukraine med henblik på at undgå dobbeltbeskatning af indtægter og kapital, der måtte være i kraft på det pågældende tidspunkt.

ARTIKEL 24

AFGIFTER FOR BRUG AF LUFTHAVNE OG LUFTFARTSFACILITETER OG -TJENESTER

1. Parterne skal sikre, at brugeravgifter, som deres kompetente afgiftsopkrævende myndigheder eller organer eventuelt pålægger den anden parts luftfartsselskaber for anvendelse af luftfarts- og flyvekontrolltjenester, lufthavne, sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten og dermed forbundne faciliteter og tjenester, skal være retfærdige, rimelige og omkostningsrelaterede og ikke uretmæssigt diskriminerende samt være ligeligt fordelt blandt kategorierne af brugere. Uanset bestemmelserne i artikel 9 (Lufttrafikstyring) kan disse afgifter afspejle, men må ikke

overstige, de kompetente afgiftsopkrævende myndigheders eller organers samlede omkostninger ved at stille passende faciliteter og tjenester til rådighed til sikkerhedsbeskyttelse i lufthavne og på luftfartsområdet i lufthavnen eller inden for den pågældende lufthavns system. Afgifterne kan omfatte et rimeligt afkast på aktiver efter afskrivning. De faciliteter og tjenester, som der opkræves brugerafgift for, skal være effektive og have den bedst mulige økonomi. I alle tilfælde må den anden parts luftfartsselskaber ved fastsættelsen af de pågældende afgifter ikke gives ringere vilkår end de gunstigste vilkår, der gælder for et andet luftfartsselskab på fastsættelsestidspunktet. Brugerafgifter fastsættes af parternes kompetente afgiftsopkrævende myndigheder eller organer i national eller udenlandsk valuta.

2. Hver part tilskynder til eller stiller krav om samråd i henhold til gældende lovgivning mellem deres respektive kompetente afgiftsopkrævende myndigheder og organer og de luftfartsselskaber og/eller deres repræsentative organer, som benytter tjenester og faciliteter, og de sikrer, at de kompetente afgiftsopkrævende myndigheder eller organer og luftfartsselskaber og/eller deres repræsentative organer udveksler alle oplysninger, der er nødvendige for at kunne foretage en korrekt vurdering af afgifternes rimelighed i overensstemmelse med principperne i denne artikels stk. 1. Hver part sikrer, at dennes kompetente afgiftsopkrævende myndigheder eller organer giver brugerne et rimeligt varsel om forslag til ændring af brugerafgifter, så brugerne kan fremføre deres synspunkter, inden der foretages ændringer.

ARTIKEL 25

PRISFASTSÆTTELSE

1. Parterne tillader, at luftfartsselskaberne fastsætter priser frit på grundlag af fri og retfærdig konkurrence.
2. Parterne kan ikke kræve, at priserne indberettes eller bekendtgøres.
3. Hvis en af parternes kompetente myndigheder er af den opfattelse, at en pris er uforenelig med overvejelserne i denne artikel, underretter de på passende vis den anden berørte parts kompetente myndigheder herom, og de kan anmode om samråd med disse myndigheder. Der kan indledes samråd mellem de kompetente myndigheder for at diskutere anliggender som f.eks., men ikke begrænset til, priser, som kan være uretfærdige, urimelige, diskriminerende eller subsidierede. Sådanne samråd finder sted senest tredive (30) dage efter datoen for modtagelse af anmodningen.

ARTIKEL 26

KONKURRENCESITUATIONEN

1. Inden for rammerne af denne aftale skal bestemmelserne i afsnit VI ("Konkurrence, beskyttelse af intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret og lovgivningsmæssigt samarbejde") i partnerskabs- og samarbejdsaftalen eller en efterfølgende aftale mellem Den Europæiske Union, dens medlemsstater og Ukraine finde anvendelse, medmindre aftalen indeholder mere specifikke regler om konkurrence og statsstøtte til luftfartssektoren.
2. Parterne anerkender, at det er deres fælles målsætning at skabe retfærdige konkurrencevilkår med henblik på udøvelse af lufttrafik. Parterne anerkender, at luftfartsselskaber er mest tilbøjelige til at udøve retfærdig konkurrencepraksis, hvis de pågældende luftfartsselskaber opererer på fuldt ud kommercielt grundlag og ikke modtager støtte.
3. Statsstøtte, som forvrider eller truer med at forvride konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller foretagender, eller visse luftfartsprodukter eller -tjenester, er uforenelig med denne aftales rette funktion, for så vidt som den kan påvirke handelen mellem parterne på luftfartsområdet.
4. For så vidt angår statsstøtte, skal praksis, der strider mod denne artikels bestemmelser, vurderes på grundlag af de kriterier, som udledes af anvendelsen af de gældende konkurrenceregler i Den Europæiske Union og navnlig dem, der er angivet i bilag VII til denne aftale.
5. Hvis en af parterne finder, at der gælder betingelser på den anden parts territorium, navnlig støtte, som negativt vil påvirke den pågældende parts luftfartsselskabers rimelige og lige muligheder for at konkurrere, kan den pågældende part forelægge den anden part sine bemærkninger. Den kan endvidere anmode om et møde i Det Fælles Udvalg som fastsat i denne aftales artikel 29 (Det Fælles Udvalg). Et sådant samråd skal iværksættes inden for tredive (30) dage efter modtagelsen af en sådan anmodning. Indgås der ikke en tilfredsstillende aftale inden for tredive (30) dage fra iværksættelsen af samrådet, er dette tilstrækkelig begrundelse for, at den part, der anmodede om samrådet, kan træffe foranstaltninger til at afvise, tilbagekalde, suspendere eller begrænse de berørte luftfartsselskabers tilladelser i overensstemmelse med denne aftales artikel 19 (Afvisning, tilbagekaldelse, suspension eller begrænsning af tilladelse eller teknisk godkendelse).
6. De i denne artikels stk. 5 omhandlede foranstaltninger skal være relevante, proportionale og begrænset med hensyn til rækkevidde og varighed til det, der er strengt nødvendigt. De må udelukkende rettes mod

det eller de luftfartsselskaber, som drager fordel af støtte eller de betingelser, der henvises til i denne artikel, og de berører ikke parternes ret til at træffe foranstaltninger i medfør af denne aftales artikel 31 (Beskyttelsesforanstaltninger).

7. Hver part kan efter at have underrettet den anden part henvende sig til de ansvarlige regeringsorganer på den anden parts territorium, herunder organer på statsligt, regionalt eller lokalt plan, for at drøfte spørgsmål i forbindelse med denne artikel.
8. Intet i denne aftale må begrænse eller true parternes konkurrencemyndigheders beføjelser i den forstand, at de har enekompetence til at afgøre alle spørgsmål vedrørende håndhævelse af konkurrencelovgivningen. Enhver foranstaltning i medfør af denne artikel må ikke berøre foranstaltninger truffet af disse myndigheder, som skal være fuldt uafhængige af foranstaltninger, der træffes i henhold til denne artikel.
9. Bestemmelserne i nærværende artikel finder anvendelse med forbehold af parternes love og forskrifter angående forpligtelse til offentlig tjeneste på parternes territorium.
10. Parterne udveksler information under hensyntagen til forretningshemmelighedens og tavshedspligtens krav.

ARTIKEL 27

STATISTIK

1. Parterne fremlægger de statistikker for den anden part, der er påkrævet i henhold til nationale love og forskrifter, og efter anmodning andre statistiske oplysninger, som med rimelighed kan kræves med henblik på at gennemgå driften af luftfartstjenesterne.
2. Parterne samarbejder inden for rammerne af Det Fælles Udvalg i henhold til denne aftales artikel 29 (Det Fælles Udvalg) med henblik på at lette udvekslingen af statistiske oplysninger for at overvåge udviklingen af lufttrafikken i henhold til denne aftale.

AFSNIT IV

INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER

ARTIKEL 28

FORTOLKNING OG HÅNDHÆVELSE

1. Parterne træffer alle foranstaltninger af generel eller specifik art, der kræves for at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, aftalen fører med sig, og afstår fra alle foranstaltninger, der kan bringe virkeliggørelsen af aftalens målsætninger i fare.
2. Hver part er ansvarlig for håndhævelsen af denne aftale på eget territorium. Ukraine er ligeledes ansvarlig for at gennemføre sin lovgivning, der vedtages for i Ukraines retssystem at indføre krav og normer i Den Europæiske Unions retsakter om civil luftfart, jf. denne aftales bilag I.
3. Parterne giver hver især den anden part alle nødvendige oplysninger og enhver nødvendig bistand i forbindelse med undersøgelser af eventuelle overtrædelser af bestemmelser i denne aftale, som denne anden part foretager inden for rammerne af de beføjelser, aftalen tillægger denne part.
4. Når parterne udøver de beføjelser, denne aftale giver dem, i anliggender, som er af væsentlig interesse for den anden part, og som berører den anden parts myndigheder, virksomheder eller foretagender, skal den anden parts kompetente myndigheder underrettes om alle enkeltheder og have lejlighed til at udtale sig, inden den endelige afgørelse træffes.
5. For så vidt bestemmelserne i denne aftale og bestemmelserne i de i bilag I til denne aftale anførte retsakter indholdsmæssigt er identiske med de tilsvarende regler i EU-traktaterne og med retsakter udstedt i medfør af EU-traktaterne, fortolkes disse bestemmelser ved deres gennemførelse og anvendelse i overensstemmelse med henholdsvis Den Europæiske Unions Domstols (i det følgende benævnt "Domstolen") og Europa-Kommissionens relevante afgørelser og beslutninger.

ARTIKEL 29

DET FÆLLES UDVALG

1. Der nedsættes et fælles udvalg bestående af repræsentanter for parterne (herefter benævnt "Det Fælles Udvalg"), og dets opgave skal være at forvalte aftalen og sikre, at den gennemføres korrekt. I det øjemed udarbejder Det Fælles Udvalg henstillinger og træffer afgørelser om de anliggender, som er udtrykkeligt omfattet af denne aftale.
2. Det Fælles Udvalgs afgørelser træffes ved konsensus og er bindende for parterne. Parterne sætter dem i kraft efter hver deres regler. Parterne underretter hinanden om afslutningen af sådanne procedurer og datoen for afgørelsens ikrafttræden. Hvis en afgørelse fra Det Fælles Udvalg

foreskriver, at en part skal træffe foranstaltninger, træffer denne part de nødvendige foranstaltninger og underretter Det Fælles Udvalg herom.

3. Det Fælles Udvalg fastsætter selv sin forretningsorden ved en afgørelse.
4. Det Fælles Udvalg mødes efter behov, når en part anmoder herom.
5. En part kan også anmode om et møde i Det Fælles Udvalg for at søge at løse problemer med fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale. Et sådant møde skal finde sted hurtigst muligt, men senest to måneder efter datoen for modtagelse af anmodningen, medmindre andet er aftalt mellem parterne.
6. Parterne udveksler oplysninger og konsulterer på anmodning af en part hinanden i Det Fælles Udvalg for at sikre, at aftalen gennemføres korrekt.
7. Hvis en af parterne finder, at den anden ikke gennemfører en afgørelse truffet af Det Fælles Udvalg korrekt, kan førstnævnte part anmode om, at spørgsmålet behandles i Det Fælles Udvalg. Hvis Det Fælles Udvalg ikke kan løse spørgsmålet selv i løbet af to måneder efter, at det er blevet indbragt, kan den anmodende part træffe nødvendige beskyttelsesforanstaltninger efter denne aftales artikel 31 (Beskyttelsesforanstaltninger).
8. Hvis Det Fælles Udvalg ikke træffer afgørelse om et spørgsmål senest seks måneder efter, at det er blevet indbragt, kan parterne træffe nødvendige midlertidige beskyttelsesforanstaltninger efter denne aftales artikel 31 (Beskyttelsesforanstaltninger), jf. dog denne artikels stk. 2.
9. I overensstemmelse med denne aftales artikel 20 (Investeringer i luftfartsselskaber) undersøger Det Fælles Udvalg spørgsmål om bilaterale investeringer i ejermajoritet eller ændringer i den faktiske kontrol med parternes luftfartsselskaber.
10. Det Fælles Udvalg fremmer også samarbejdet mellem parterne ved at:
 - a) undersøge markedsvilkår, der påvirker lufttrafikken i henhold til denne aftale
 - b) behandle og i videst mulig udstrækning effektivt løse spørgsmål vedrørende forretningsvirksomhed, som bl.a. kan hæmme markedsadgangen og en gnidningsløs udøvelse af aftalte luftfartsforbindelser inden for rammerne af denne aftale, med henblik på at sikre lige vilkår, forskriftsmæssig overensstemmelse og mindst mulige forskriftsmæssige byrder for kommercielle operatører

- c) fremme udvekslinger på ekspertniveau om nye lovgivnings- eller forskriftsmæssige initiativer og udviklingen samt vedtagelse af nye instrumenter af international offentlig og privat luftfartslovgivning, navnlig på områderne sikkerhedsbeskyttelse, flyvesikkerhed, miljø, luftfartsinfrastruktur (herunder slots), lufthavne, industrielt samarbejde, lufttrafikstyring, konkurrencevilkår og forbrugerbeskyttelse
- d) regelmæssigt undersøge, hvilke følger denne aftales gennemførelse får for forholdene på arbejdsmarkedet, især for beskæftigelsen, og ved at tilrettelægge formålstjenlige reaktioner på indvendinger, der findes berettigede
- e) overveje potentielle områder, hvor denne aftale kan udbygges, herunder anbefalinger vedrørende ændringer af denne aftale
- f) opnå konsensual enighed om forslag, fremgangsmåder eller dokumenter af proceduremæssig art i direkte tilknytning til denne aftales funktion
- g) overveje og udvikle teknisk bistand på de områder, der omfattes af denne aftale og
- h) fremme samarbejde i relevante internationale fora og bestræbe sig på at fastlægge samordnede holdninger.

ARTIKEL 30

TVISTBILÆGGELSE OG VOLDGIFT

1. Hvis der opstår tvister mellem parterne i forbindelse med fortolkning eller anvendelse af aftalen, skal de først og fremmest søge at løse problemerne gennem formelle samråd i Det Fælles Udvalg efter stk. 5 i aftalens artikel 29 (Det Fælles Udvalg). I tilfælde, hvor Det Fælles Udvalg træffer afgørelser i henhold til denne procedure vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af krav og normer, som er nævnt i bilag I til denne aftale, skal disse overholde Domstolens afgørelser om fortolkningen af de relevante krav og normer samt Europa-Kommissionens afgørelser, der træffes i overensstemmelse med de relevante krav og normer.
2. Hver af parterne kan indbringe enhver tvist om anvendelsen eller fortolkningen af denne aftale, som ikke har kunnet løses efter denne artikels stk. 1, for et voldgiftspanel med tre voldgiftsdommere efter nedenstående procedure:
 - a) hver part udpeger en voldgiftsdommer senest tres (60) dage efter, at den anden parts meddelelse om anmodningen om voldgift i et voldgiftspanel er modtaget gennem de diplomatiske kanaler. Den

tredje voldgiftsdommer udpeges af de to øvrige voldgiftsdommere efter endnu højst tres (60) dage. Har en af parterne ikke udpeget en voldgiftsdommer inden for den aftalte periode, eller er den tredje voldgiftsdommer ikke udpeget inden for den aftalte periode, kan hver part anmode ICAO-Rådets formand om at udpege den eller de fornødne voldgiftsdommere. Er ICAO-Rådets formand af samme nationalitet som en af parterne, skal den øverste næstformand, der ikke er diskvalificeret på dette grundlag, foretage udpegningen

- b) den tredje voldgiftsdommer, der udpeges i medfør af litra a), bør være statsborger i en tredje stat og fungere som voldgiftspanelets formand
 - c) voldgiftspanelet fastsætter selv sin forretningsorden og
 - d) indtil der foreligger en endelig afgørelse fra voldgiftspanelet, fordeles udgifterne i sagens indledende fase ligeligt mellem parterne.
3. Efter anmodning fra en af parterne kan voldgiftspanelet, når det er trådt sammen, pålægge den anden part at iværksætte midlertidige afhjælpende foranstaltninger frem til panelets endelige afgørelse.
 4. Panelets foreløbige og endelige afgørelser er bindende for parterne. Voldgiftspanelet skal søge at vedtage foreløbige eller endelige afgørelser ved konsensus. Er det ikke muligt at opnå konsensus, træffer det sine afgørelser ved afstemning med flertal.
 5. Hvis en af parterne ikke har handlet i overensstemmelse med en afgørelse, som voldgiftspanelet har truffet i medfør af denne artikel, senest tredive (30) dage efter datoen for modtagelse af meddelelsen, kan den anden part begrænse, suspendere eller tilbagekalde de rettigheder eller privilegier, denne har tildelt den skyldige part i henhold til denne aftale, så længe undladelsen består.

ARTIKEL 31

BESKYTTELSESFORANSTALTNINGER

1. Uden at dette berører artikel 7 (Flyvesikkerhed) og 8 (Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten) og flyvesikkerheds- og sikkerhedsbeskyttelsesvurderingerne som nævnt i denne aftales bilag III, kan en part træffe egnede beskyttelsesforanstaltninger, hvis den finder, at den anden part har tilsidesat en forpligtelse i henhold til denne aftale. Beskyttelsesforanstaltningers omfang og varighed skal begrænses til, hvad der er strengt nødvendigt for at afhjælpe problemet eller opretholde

balancen i aftalen. Der vælges fortrinsvis foranstaltninger, som forstyrrer denne aftales funktion mindst muligt.

2. En part, som overvejer at træffe beskyttelsesforanstaltninger, underretter straks den anden part via Det Fælles Udvalg og fremlægger alle relevante oplysninger.
3. Parterne indleder straks samråd i Det Fælles Udvalg for at finde en løsning, der kan accepteres af dem begge.
4. Den pågældende part må først træffe beskyttelsesforanstaltninger en måned efter datoen for den i denne artikels stk. 2 nævnte underretning, medmindre den i denne artikels stk. 3 nævnte samrådsprocedure afsluttes inden udløbet af denne frist, jf. dog artikel 7 (Flyvesikkerhed) og artikel 8 (Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten).
5. Den pågældende part underretter ufortøvet Det Fælles Udvalg om de trufne foranstaltninger og fremlægger alle relevante oplysninger.
6. Foranstaltninger efter denne artikel ophæves, så snart den skyldige part opfylder denne aftales bestemmelser.

ARTIKEL 32

VIDEREGIVELSE AF OPLYSNINGER

Parternes repræsentanter, delegerede og eksperter samt andre embedsmænd, som handler i henhold til denne aftale, må — selv efter at deres hverv er ophørt — ikke videregive oplysninger, som er omfattet af professionel tavshedspligt, til tredjemand af nogen art, , f.eks. sikkerhedsrelevante oplysninger og oplysninger om virksomheder eller foretagender og om disses forretningsforbindelser eller omkostningsforhold.

ARTIKEL 33

OVERGANGSORDNINGER

1. I bilag III til denne aftale fastlægges de overgangsordninger og -perioder, som gælder mellem parterne.
2. Ukraines gradvise overgang til effektivt at gennemføre krav og normer i Den Europæiske Unions retsakter om civil luftfart, jf. denne aftales bilag I, og opfyldelsen af betingelser i henhold til bilag III, underkastes vurderinger, som Europa-Kommissionen foretager i samarbejde med Ukraine. Dog foretages vurderingen af de flyvesikkerhedsrelaterede

standardinspektioner af EASA i henhold til krav og normer i del C i bilag I til denne aftale.

Når Ukraine finder det godtgjort, at de relevante lovgivningsmæssige krav og normer er indføjet i ukrainsk lovgivning og gennemført, underretter den Europa-Kommissionen om, at en vurdering bør foretages.

3. Hvis Europa-Kommissionen fastslår, at Ukraine opfylder de relevante krav og normer, forelægger den sagen for Det Fælles Udvalg, der er nedsat i henhold til denne aftales artikel 29 (Det Fælles Udvalg), for at det kan træffe en afgørelse om, at Ukraine er kvalificeret til at fortsætte til næste overgangsperiode eller opfylder alle disse krav.
4. Fastslår Europa-Kommissionen, at Ukraine ikke opfylder de relevante krav og normer, underretter den Det Fælles Udvalg herom. Europa-Kommissionen skal derefter anbefale Ukraine specifikke forbedringer og i samråd med Ukraine fastlægge en gennemførelsesperiode, inden for hvilken de relevante mangler med rimelighed kan afhjælpes. Inden udløbet af gennemførelsesperioden foretages en, og om nødvendigt flere, opfølgende vurderinger med sigte på at fastslå, om de anbefalede forbedringer reelt er blevet gennemført fyldestgørende.
5. Fastslår Europa-Kommissionen, at de relevante mangler er udbedret, overlader den det til Det Fælles Udvalg at træffe afgørelse i overensstemmelse hermed som fastsat i denne artikels stk. 3.

ARTIKEL 34

FORHOLDET TIL ANDRE AFTALER OG/ELLER ORDNINGER

1. Bestemmelserne i denne aftale har forrang frem for de relevante bestemmelser i de bilaterale lufttrafikaftaler og/eller -ordninger mellem parterne.
2. Uanset denne artikels stk. 1 anvendes bestemmelserne om ejerforhold, trafikrettigheder, kapacitet, trafikhyppighed, flytype eller flyskift, code share og prisfastsættelse i en bilateral aftale eller ordning, som er indgået mellem Ukraine og Den Europæiske Union eller en EU-medlemsstat, mellem parterne, hvis en sådan bilateral aftale og/eller ordning er mere fordelagtig med hensyn til de pågældende luftfartsselskabers frihed, eller på anden måde er gunstigere, og forudsat, at der ikke er tale om forskelsbehandling mellem EU-medlemsstaterne eller disses statsborgere. Det samme gælder for bestemmelser, som ikke er omfattet af denne aftale.
3. Hvis parterne tiltræder en multilateral aftale eller støtter en beslutning truffet af ICAO eller en anden international organisation, som drejer sig

om forhold, der er omfattet af nærværende aftale, drøftes det i Det Fælles Udvalg, om nærværende aftale skal tilpasses for at tage højde herfor.

ARTIKEL 35

FINANSIELLE BESTEMMELSER

Uden at dette berører denne aftales artikel 5, stk. 1, litra b), (Generelle principper for samarbejde på lovgivningsområdet), skal partnerne afsætte tilstrækkelige finansielle ressourcer, også til Det Fælles Udvalg, til gennemførelsen af denne aftale på deres respektive territorier.

AFSNIT V

IKRAFTTRÆDEN, REVISION, OPHÆVELSE OG ANDRE BESTEMMELSER

ARTIKEL 36

ÆNDRINGER

1. Det Fælles Udvalg kan efter forslag fra en af parterne og i overensstemmelse med denne artikel beslutte ved konsensus at ændre bilagene til aftalen, jf. artikel 15, stk. 3, litra a) (Ny lovgivning).
2. Ændringer af bilagene til denne aftale træder i kraft, efter at parterne har afsluttet de nødvendige interne procedurer.
3. På anmodning af en af parterne og i overensstemmelse med de relevante procedurer, idet der tages hensyn til eventuelle henstillinger fra Det Fælles Udvalg, tages denne aftale op til revision i lyset af anvendelsen af bestemmelserne for at tage hensyn til den nødvendige fremtidige udvikling. Enhver deraf følgende ændring af denne aftales bestemmelser træder i kraft som fastsat i denne aftales artikel 38 (Ikrafttræden og midlertidig anvendelse).

ARTIKEL 37

OPHØR

Hver af parterne kan når som helst ad diplomatiske kanaler give den anden part skriftlig meddelelse om sin beslutning om at opsigte aftalen. En sådan meddelelse sendes samtidig til ICAO. Aftalen ophører ved midnat (GMT) ved udgangen af Den Internationale Luftfartssammenslutnings trafikseson, som er i kraft et år fra datoen på den skriftlige opsigelse af aftalen, medmindre opsigelsen trækkes tilbage efter gensidig aftale mellem parterne inden udløbet af denne periode.

ARTIKEL 38

IKRAFTTRÆDEN OG MIDLERTIDIG ANVENDELSE

1. Denne aftale ratificeres eller godkendes af signatarerne efter deres egne procedurer.
2. Denne aftale træder i kraft én måned efter datoen på den sidste note i en udveksling af diplomatiske noter mellem parterne, hvor de bekræfter, at alle nødvendige ikrafttrædelsesprocedurer for denne aftale er afsluttet. I forbindelse med denne udveksling fremsender Ukraine til Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union sin diplomatiske note til Den Europæiske Union og dens medlemsstater, og Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union fremsender til Ukraine den diplomatiske note fra Den Europæiske Union og dens medlemsstater. Den diplomatiske note fra Den Europæiske Union og dens medlemsstater skal omfatte meddelelser fra hver medlemsstat, som bekræfter, at den pågældende medlemsstats procedurer for aftalens ikrafttræden er afsluttet.
3. Uanset stk. 2 i denne artikel er parterne enige om at anvende aftalen midlertidigt – i overensstemmelse med deres interne procedurer og/eller den nationale lovgivning alt efter tilfældet – fra den første dag i måneden efter den dato, hvor parterne meddeler hinanden, at de relevante nationale procedurer, der er nødvendige for at anvende aftalen midlertidigt eller i givet fald indgå aftalen, er afsluttet.

ARTIKEL 39

REGISTRERING HOS ICAO OG FN'S SEKRETARIAT

Denne aftale og alle ændringer deraf registreres af Ukraine hos ICAO og i De Forenede Nationers sekretariat i overensstemmelse med artikel 102 i De Forenede Nationers pagt, efter at den er trådt i kraft.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne aftale.

Udfærdiget i ... den ... i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, kroatisk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk, ungarsk og ukrainsk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

BILAG I

LISTE OVER GÆLDENDE KRAV OG NORMER, SOM ER VEDTAGET AF DEN EUROPÆISKE UNION PÅ OMRÅDET CIVIL LUFTFART, OG SOM SKAL INDFØJES I UKRAINES LOVGIVNING

De "gældende krav og normer" i følgende EU-retsakter skal indføres i Ukraines lovgivning; de anses for at indgå i aftalen og skal anvendes i henhold til denne aftale og bilag III til denne aftale, medmindre andet er angivet derefter. Eventuelle tilpasninger og ændringer af de enkelte retsakter er angivet efter den pågældende retsakt.

De gældende krav og normer i retsakter, der er omhandlet i dette bilag, er bindende for parterne og indgår eller indarbejdes i deres interne retsorden på følgende måde:

- a) Den Europæiske Unions forordninger og direktiver er bindende for Den Europæiske Union og dens medlemsstater i overensstemmelse med EU's traktater.
- b) En ukrainsk national retsakt, der er vedtaget med henblik på at gennemføre bestemmelserne i de tilsvarende EU-forordninger og -direktiver, skal være retligt bindende for Ukraine, medens valget af form og metode for gennemførelsen overlades til Ukraine.

A. MARKEDSADGANG, ACCESSORISKE BEGRÆNSNINGER OG LIGN.

Nr. 1008/2008

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 af 24. september 2008 om fælles regler for driften af lufttrafiktjenester i Fællesskabet (Omarbejdning)

Gældende krav og normer: Kapitel IV.

Nr. 95/93

Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 af 18. januar 1993 om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i Fællesskabets lufthavne,

ændret ved:

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 894/2002 af 27. maj 2002 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1554/2003 af 22. juli 2003 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 793/2004 af 21. april 2004 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93

Gældende krav og normer: artikel 1 til 12, artikel 14 og artikel 14a, stk. 2.

Ved anvendelse af artikel 12, stk. 2, læses udtrykket "Kommissionen" som "Det Fælles Udvalg".

Nr. 96/67

Rådets direktiv 96/67/EF af 15. oktober 1996 om adgang til ground handling-markedet i Fællesskabets lufthavne.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 25 og bilag.

Ved anvendelse af artikel 10 læses udtrykket "medlemsstaterne" som "EU-medlemsstaterne".

Ved anvendelse af artikel 20, stk. 2, læses udtrykket "Kommissionen" som "Det Fælles Udvalg".

Nr. 785/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 785/2004 af 21. april 2004 om forsikringskrav til luftfartsselskaber og luftfartøjsoperatører,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EU) nr. 285/2010 af 6. april 2010 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 785/2004 om forsikringskrav til luftfartsselskaber og luftfartøjsoperatører

Gældende krav og normer: artikel 1 til 8 og artikel 10, stk. 2.

Nr. 2009/12

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/12/EF af 11. marts 2009 om lufthavnsafgifter.

Gældende krav og normer: alle undtagen artikel 12, stk. 1, artikel 13 og 14.

B. LUFTTRAFIKSTYRING

Nr. 549/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 549/2004 af 10. marts 2004 om rammerne for oprettelse af et fælles europæisk luftrum (rammeforordningen),

ændret ved:

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1070/2009 af 21. oktober 2009 vedrørende forbedring af det europæiske luftfartssystems præstationer og bæredygtighed.

Gældende krav og normer: Artikel 1 til 4, artikel 6 og artikel 9 til 14.

Nr. 550/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 550/2004 af 10. marts 2004 om udøvelse af luftfartstjenester i det fælles europæiske luftrum (luftfartstjenesteforordningen),

ændret ved:

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1070/2009 af 21. oktober 2009 vedrørende forbedring af det europæiske luftfartssystems præstationer og bæredygtighed.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 19 og bilag I og II.

Nr. 551/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 551/2004 af 10. marts 2004 om organisation og udnyttelse af det fælles europæiske luftrum (luftrumsforordningen),

ændret ved:

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1070/2009 af 21. oktober 2009 vedrørende forbedring af det europæiske luftfartssystems præstationer og bæredygtighed.

Gældende krav og normer: artikel 1-11.

Nr. 552/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 552/2004 af 10. marts 2004 om interoperabilitet i det fælles europæiske lufttrafikstyringsnet (interoperabilitetsforordningen),

ændret ved:

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1070/2009 af 21. oktober 2009 vedrørende forbedring af det europæiske luftfartssystems præstationer og bæredygtighed.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 12 og bilag I til V.

Gennemførelsesbestemmelser

Nr. 691/2010

Kommissionens forordning (EU) nr. 691/2010 af 29. juli 2010 om oprettelse af en præstationsordning for luftfartstjenester og netfunktioner og om ændring af forordning (EF) nr. 2096/2005 om fælles krav til udøvelse af luftfartstjenester,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EU) nr. 677/2011 af 7. juli 2011 om detaljerede bestemmelser for gennemførelsen af netfunktioner for lufttrafikstyring (ATM) og om ændring af forordning (EU) nr. 691/2010,

Kommissionens forordning (EU) nr. 1216/2011 af 24. november 2011 om ændring af Kommissionens forordning (EU) nr. 691/2010 af 29. juli 2010 om oprettelse af en præstationsordning for luftfartstjenester og netfunktioner,

Kommissionens forordning (EU) nr. 390/2013 af 3. maj 2013 om oprettelse af en præstationsordning for luftfartstjenester og netfunktioner.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 25 og bilag I til IV.

Nr. 1794/2006

Kommissionens forordning (EF) nr. 1794/2006 af 6. december 2006 om en fælles afgiftsordning for luftfartstjenester,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EU) nr. 1191/2010 af 16. december 2010 om ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1794/2006 om en fælles afgiftsordning for luftfartstjenester

Kommissionens forordning (EF) nr. 391/2013 af 3. maj 2013 om en fælles afgiftsordning for luftfartstjenester.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 17 og bilag I til VI.

Nr. 482/2008

Kommissionens forordning (EF) nr. 482/2008 af 30. maj 2008 om etablering af et softwaresikringssystem, der skal indføres af luftfartstjenesteudøvere, og om ændring af bilag II til forordning (EF) nr. 2096/2005

ændret ved:

Kommissionens forordning (EU) nr. 1035/2011 af 17. oktober 2011 om fastsættelse af fælles krav til udøvelse af luftfartstjenester og om ændring af forordning (EF) nr. 482/2008 og (EU) nr. 691/2010.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 6 og bilag I til II.

Nr. 1034/2011

Kommissionens forordning (EU) nr. 1034/2011 af 17. oktober 2011 om tilsyn med sikkerheden i forbindelse med lufttrafikstyring og luftfartstjenester og om ændring af forordning (EU) nr. 691/2010.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 19.

Nr. 1035/2011

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1035/2011 af 17. oktober 2011 om fastsættelse af fælles krav til udøvelse af luftfartstjenester og om ændring af forordning (EF) nr. 482/2008 og (EU) nr. 691/2010.

ændret ved:

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 923/2012 af 26. september 2012 om fælles regler for luftrummet og operationelle bestemmelser vedrørende luftfartstjenester og -procedurer og om ændring af gennemførelsesforordning (EU) nr. 1035/2011 og forordning (EF) nr. 1265/2007, (EF) nr. 1794/2006, (EF) nr. 730/2006, (EF) nr. 1033/2006 og (EU) nr. 255/2010.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 14 og bilag I til V.

Nr. 409/2013

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 409/2013 af 3. maj 2013 om definition af fælles projekter, etablering af en ledelsesordning og afdækning af incitamentter til støtte for gennemførelsen af den europæiske masterplan for lufttrafikstyringen.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 15.

Nr. 2150/2005

Kommissionens forordning (EF) nr. 2150/2005 af 23. december 2005 om fælles regler for fleksibel udnyttelse af luftrummet.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 9 og bilaget.

Nr. 730/2006

Kommissionens forordning (EF) nr. 730/2006 af 11. maj 2006 om luftrumsklassifikation og adgang til flyvninger udført efter visuelflyvereglerne over flyveniveau 195.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 4.

Nr. 255/2010

Kommissionens forordning (EU) nr. 255/2010 af 25. marts 2010 om fastlæggelse af fælles regler for lufttrafikregulering (ATFM).

Gældende krav og normer: artikel 1 til 15.

Nr. 176/2011

Kommissionens forordning (EU) nr. 176/2011 af 24. februar 2011 om oplysninger, som skal forelægges forud for oprettelse eller ændring af en funktionel luftrumsblok.

Nr. 923/2012

Kommissionens forordning (EU) nr. 923/2012 af 26. september 2012 om fælles regler for luftrummet og operationelle bestemmelser vedrørende luftfartstjenester og -procedurer og om ændring af gennemførelsesforordning (EU) nr. 1035/2011 og forordning (EF) nr. 1265/2007, (EF) nr. 1794/2006, (EF) nr. 730/2006, (EF) nr. 1033/2006 og (EU) nr. 255/2010.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 10 og bilaget.

Nr. 1032/2006

Kommissionens forordning (EF) nr. 1032/2006 af 6. juli 2006 om krav til automatiske systemer til udveksling af flyvedata med henblik på anmeldelse, koordination og overdragelse af flyvninger mellem flyvekontrolenheder,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EF) nr. 30/2009 af 16. januar 2009 om ændring af forordning (EF) nr. 1032/2006 for så vidt angår kravene til automatiske systemer til udveksling af flyvedata til støtte for datalink-tjenester.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 10 og bilag I til V.

Nr. 1033/2006

Kommissionens forordning (EF) nr. 1033/2006 af 4. juli 2006 om procedurekravene for flyveplaner i fasen før flyvning i det fælles europæiske luftrum,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EU) nr. 428/2013 af 8. maj 2013 om ændring af forordning (EF) nr. 1033/2006 for så vidt angår ICAO-bestemmelserne, jf. artikel 3, stk. 1.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 5 og bilaget.

Nr. 633/2007

Kommissionens forordning (EF) nr. 633/2007 af 7. juni 2007 om krav til anvendelse af en flyvedataoverførselsprotokol med henblik på anmeldelse, samordning og overdragelse af flyvninger mellem flyvekontrolenheder,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EU) nr. 283/2011 af 22. marts 2011 om ændring af forordning (EF) nr. 633/2007 for så vidt angår overgangsordningerne, jf. artikel 7.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 7, andet og tredje punktum af artikel 8 og bilag I til IV.

Nr. 29/2009

Kommissionens forordning (EF) nr. 29/2009 af 16. januar 2009 om fastlæggelse af krav til datalink-tjenester i det fælles europæiske luftrum.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 14 og bilag I til VII.

Nr. 262/2009

Kommissionens forordning (EF) nr. 262/2009 af 30. marts 2009 om fastsættelse af krav for den koordinerede tildeling og brug af Mode S-interrogator-koder i det fælles europæiske luftrum.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 12 og bilag I til VI.

Nr. 73/2010

Kommissionens forordning (EU) nr. 73/2010 af 26. januar 2010 om fastlæggelse af krav til luftfartsdatas og luftfartsinformations kvalitet i det fælles europæiske luftrum.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 13 og bilag I til X.

Nr. 1206/2011

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1206/2011 af 22. november 2011 om fastlæggelse af krav til luftfartøjsidentifikation med henblik på overvågning af det fælles europæiske luftrum.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 11 og bilag I til VII.

Nr. 1207/2011

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1207/2011 af 22. november 2011 om fastlæggelse af krav til overvågningens præstationer og interoperabilitet i det fælles europæiske luftrum.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 14 og bilag I til IX.

Nr. 1079/2012

Kommissionens forordning (EU) nr. 1079/2012 af 16. november 2012 om krav til talekanaladskillelse for det fælles europæiske luftrum.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 15 og bilag I til V.

SESAR-forordning

Nr. 219/2007

Rådets forordning (EF) nr. 219/2007 af 27. februar 2007 om oprettelse af et fællesforetagende til udvikling af en ny generation af det europæiske lufttrafikstyringssystem (SESAR),

ændret ved:

Rådets forordning (EF) nr. 1361/2008 af 16. december 2008 om ændring af forordning (EF) nr. 219/2007 om oprettelse af et fællesforetagende til udvikling af en ny generation af det europæiske lufttrafikstyringssystem (SESAR).

Gældende krav og normer: artikel 1, stk. 1 til 2 og 5 til 7, artikel 2 til 3, artikel 4, stk. 1, og bilag.

Flyveledercertifikat

Nr. 805/2011

Kommissionens forordning (EU) nr. 805/2011 af 10. august 2011 om fastlæggelse af nærmere regler for flyveledercertifikater og visse certifikater i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 32 og bilag I til IV.

Kommissionens afgørelser

Nr. 2011/121

Kommissionens afgørelse af 21. februar 2011 om fastsættelse af EU-dækkende præstationsmål og varslingsstærskelværdier for udøvelse af luftfartstjenester for årene 2012 til 2014 (2011/121/EU).

Gældende krav og normer: artikel 1 til 4.

Nr. 2011/2611 endelig

Kommissionens afgørelse af 20. maj 2011 om fritagelser efter artikel 14 i Kommissionens forordning (EF) nr. 29/2009 K(2011) 2611 endelig.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 3 og bilag I og II.

Nr. 2011/9074 endelig

Kommissionens gennemførelsesafgørelse af 9. december 2011 om fritagelser efter artikel 14 i Kommissionens forordning (EF) nr. 29/2009 – K(2011) 9074 endelig.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 3 og bilag I og II.

Nr. 2012/9604 final

Kommissionens gennemførelsesafgørelse om godkendelse af netstrategiplanen for lufttrafikstyringsnetfunktionerne i det fælles europæiske luftrum i perioden 2012-2019 – K(2012) 9604 endelig.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 3.

C. FLYVESIKKERHED

Nr. 216/2008 (Grundforordningen)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008 af 20. februar 2008 om fælles regler for civil luftfart og om oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur, og om ophævelse af Rådets direktiv 91/670/EØF, forordning (EF) nr. 1592/2002 og direktiv 2004/36/EF,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EF) nr. 690/2009 af 30. juli 2009 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008 om fælles regler for civil luftfart og om oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur, og om ophævelse af Rådets direktiv 91/670/EØF, forordning (EF) nr. 1592/2002 og direktiv 2004/36/EF

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1108/2009 af 21. oktober 2009 om ændring af forordning (EF) nr. 216/2008 for så vidt angår flyvepladser, lufttrafikstyring og luftfartstjenester, og om ophævelse af direktiv 2006/23/EF

Kommissionens forordning (EU) nr. 6/2013 af 8. januar 2013 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008 om fælles regler for civil luftfart og om oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur, og om ophævelse af Rådets direktiv 91/670/EØF, forordning (EF) nr. 1592/2002 og direktiv 2004/36/EF

Gældende krav og normer: artikel 1 til 11, 13 til 16, 20 til 25, 54, 55, 68 og bilag I til VI.

Forordning (EF) nr. 216/2008 og gennemførelsesbestemmelserne hertil finder for Ukraines vedkommende anvendelse i henhold til følgende bestemmelser:

1. Ukraine uddelegerer ikke sine sikkerhedsrelaterede funktioner til EASA, således som det er hensigten ifølge konventionen og bilagene hertil.
2. Ukraine skal underkastes standardinspektioner, som foretages af EASA i henhold til artikel 54 i forordning (EF) nr. 216/2008.
3. Anvendelsen af artikel 11 i forordning (EF) nr. 216/2008 på certifikater, der udstedes af Ukraine, fastlægges af Det Fælles Udvalg i henhold til bestemmelserne i bilag III til denne aftale.
4. Artikel 11, stk. 1, i forordning (EF) nr. 216/2008 finder ikke anvendelse på certifikater, som Ukraine udsteder på området for flyveoperationer samt indledende og vedvarende luftdygtighed (gennemførelsesforordning: (EU) nr. 965/2012, (EU) nr. 748/2012 og (EF) nr. 2042/2003).
5. Europa-Kommissionen har i Ukraine de beføjelser, der er overdraget den i forbindelse med afgørelser i henhold til artikel 11, stk. 2, artikel 14, stk. 5 og 7, artikel 24, stk. 5, og artikel 25, stk. 1, i forordning (EF) nr. 216/2008

på de områder, for hvilke artikel 11, stk. 1, finder anvendelse ifølge Det Fælles Udvalg.

6. På området luftdygtighed, hvor EASA ikke varetager opgaver, kan Ukraine udstede certifikater, licenser eller godkendelser i medfør af en aftale eller ordning, som Ukraine har indgået med et tredjeland.

Nr. 748/2012

Kommissionens forordning (EU) nr. 748/2012 om gennemførelsesbestemmelser for luftdygtigheds- og miljøcertificering af luftfartøjer og hermed forbundet materiel, dele og apparatur og for certificering af konstruktions- og produktionsorganisationer,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EU) nr. 7/2013 om ændring af forordning (EU) nr. 748/2012 om gennemførelsesbestemmelser for luftdygtigheds- og miljøcertificering af luftfartøjer og hermed forbundet materiel, dele og apparatur og for certificering af konstruktions- og produktionsorganisationer.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 2, 8 til 10 og bilag.

Nr. 2042/2003

Kommissionens forordning (EF) nr. 2042/2003 af 20. november 2003 om vedvarende luftdygtighed af luftfartøjer og luftfartøjsmateriel, dele og apparatur og om godkendelse af organisationer og personale, der deltager i disse opgaver,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EF) nr. 707/2006 af 8. maj 2006 om ændring af forordning (EF) nr. 2042/2003 vedrørende godkendelser eller beviser af en begrænset varighed og bilag I og III

Kommissionens forordning (EF) nr. 376/2007 af 30. marts 2007 om ændring af forordning (EF) nr. 2042/2003 om vedvarende luftdygtighed af luftfartøjer og luftfartøjsmateriel, -dele og -apparatur og om godkendelse af organisationer og personale, der deltager i disse opgaver

Kommissionens forordning (EF) nr. 1056/2008 af 27. oktober 2008 om ændring af forordning (EF) nr. 2042/2003 om vedvarende luftdygtighed af luftfartøjer og luftfartøjsmateriel, -dele og -apparatur og om godkendelse af organisationer og personale, der deltager i disse opgaver

Kommissionens forordning (EU) nr. 127/2010 af 5. februar 2010 om ændring af forordning (EF) nr. 2042/2003 om vedvarende luftdygtighed af luftfartøjer og

luftfartøjsmateriel, -dele og -apparat og om godkendelse af organisationer og personale, der deltager i disse opgaver

Kommissionens forordning (EU) nr. 962/2010 af 26. oktober 2010 om ændring af forordning (EF) nr. 2042/2003 om vedvarende luftdygtighed af luftfartøjer og luftfartøjsmateriel, -dele og -apparat og om godkendelse af organisationer og personale, der deltager i disse opgaver

Kommissionens forordning (EU) nr. 1149/2011 af 21. oktober 2011 om ændring af forordning (EF) nr. 2042/2003 om vedvarende luftdygtighed af luftfartøjer og luftfartøjsmateriel, -dele og -apparat og om godkendelse af organisationer og personale, der deltager i disse opgaver

Kommissionens forordning (EU) nr. 593/2012 om ændring af forordning (EF) nr. 2042/2003 om vedvarende luftdygtighed af luftfartøjer og luftfartøjsmateriel, -dele og -apparat og om godkendelse af organisationer og personale, der deltager i disse opgaver.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 6 og bilag I til IV.

Nr. 996/2010

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 996/2010 af 20. oktober 2010 om undersøgelse og forebyggelse af havarier og hændelser inden for civil luftfart og om ophævelse af direktiv 94/56/EF.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 26 med undtagelse af artikel 7, stk. 4, og artikel 24.

Nr. 2003/42

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/42/EF af 13. juni 2003 om indberetning af hændelser inden for civil luftfart.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 11 og bilag I og II.

Nr. 1321/2007

Kommissionens forordning (EF) nr. 1321/2007 af 12. november 2007 om nærmere regler for registrering i en central database af oplysninger om hændelser inden for civil luftfart, som udveksles i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/42/EF.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 4.

Nr. 1330/2007

Kommissionens forordning (EF) nr. 1330/2007 af 24. september 2007 om nærmere regler for videregivelse af oplysninger om hændelser inden for civil luftfart til berørte parter i overensstemmelse med artikel 7, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/42/EF.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 10 og bilag I til II.

Nr. 104/2004

Kommissionens forordning (EF) nr. 104/2004 af 22. januar 2004 om fastsættelse af regler for organisation og sammensætning af klagenævnet for Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 7 og bilag.

Nr. 628/2013

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 628/2013 af 28. juni 2013 om Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagents arbejdsmetoder ved standardinspektioner og overvågning af anvendelsen af bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008, og om ophævelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 736/2006.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 27.

Nr. 2111/2005

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2111/2005 af 14. december 2005 om opstilling af en fællesskabsliste over luftfartsselskaber med driftsforbud i Fællesskabet og oplysning til passagerer om det transporterende luftfartsselskabs identitet, samt ophævelse af artikel 9 i direktiv 2004/36/EF.

Gældende bestemmelser, krav og normer: artikel 1 til 13 og bilag.

Nr. 473/2006

Kommissionens forordning (EF) nr. 473/2006 af 22. marts 2006 om gennemførelsesbestemmelser til den fællesskabsliste over luftfartsselskaber med driftsforbud i Fællesskabet, der er omhandlet i kapitel II i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2111/2005.

Gældende bestemmelser, krav og normer: artikel 1 til 6 og bilag A til C.

Nr. 474/2006

Kommissionens forordning (EF) nr. 474/2006 af 22. marts 2006 om opstilling af fællesskabslisten over luftfartsselskaber med driftsforbud i Fællesskabet i

henhold til kapitel II i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2111/2005,

senest ændret ved:

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 659/2013 af 10. juli 2013 om ændring af forordning (EF) nr. 474/2006 om opstilling af fællesskabslisten over luftfartsselskaber med driftsforbud i Fællesskabet.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 3 samt bilag A og B (se seneste ændringer nedenfor):

Nr. 1178/2011

Kommissionens forordning (EU) nr. 1178/2011 af 3. november 2011 om fastsættelse af tekniske krav og administrative procedurer for flyveoperationer i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EU) nr. 290/2012 af 30. marts 2012 om ændring af forordning (EU) nr. 1178/2011 om fastsættelse af tekniske krav og administrative procedurer i forbindelse med personale inden for civil luftfart i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 11 og bilag I til VII.

Nr. 965/2012

Kommissionens forordning (EU) nr. 965/2012 af 5. oktober 2012 om fastsættelse af tekniske krav og administrative procedurer for flyveoperationer i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EU) nr. 800/2013 af 14. august 2013 om ændring af forordning (EU) nr. 965/2012 om fastsættelse af tekniske krav og administrative procedurer for flyveoperationer i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 9 og bilag I til VII.

Nr. 1332/2011

Kommissionens forordning (EU) nr. 1332/2011 af 16. december 2011 om fastlæggelse af fælles krav til udnyttelse af luftrummet og operationelle procedurer til forebyggelse af kollisioner i luften.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 4 og bilag.

D. MILJØ

Nr. 2003/96

Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet.

Gældende krav og normer: artikel 14, stk. 1, litra b), og stk. 2.

Nr. 2006/93

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/93/EF af 12. december 2006 om regulering af operationen af flyvemaskiner, der henhører under bind 1, del II, kapitel 3, i bilag 16 til konventionen angående international civil luftfart, anden udgave (1988).

Gældende krav og normer: artikel 1 til 5.

Nr. 2002/49

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/49/EF af 25. juni 2002 om vurdering og styring af ekstern støj.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 16 og bilag I til VI.

Nr. 2002/30

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/30/EF af 26. marts 2002 om bestemmelser og procedurer med henblik på indførelse af støjrelaterede driftsrestriktioner i Fællesskabets lufthavne,

Gældende krav og normer: artikel 1 til 15 og bilag I og II.

E. ARBEJDSMARKEDSFORHOLD

Nr. 1989/391

Rådets direktiv 89/391/EØF af 12. juni 1989 om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet,

ændret ved:

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/30/EF af 20. juni 2007 om ændring af Rådets direktiv 89/391/EØF, dets særdirektiver og Rådets direktiv 83/477/EØF, 91/383/EØF, 92/29/EØF og 94/33/EF med henblik på forenkling og rationalisering af rapporterne om den praktiske gennemførelse.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 16 og artikel 18 til 19.

Nr. 2003/88

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden.

Gældende bestemmelser: artikel 1 til 19, artikel 21 til 24 og artikel 26 til 29.

Nr. 2000/79

Rådets direktiv 2000/79/EF af 27. november 2000 om iværksættelse af den europæiske aftale om tilrettelæggelse af arbejdstiden for mobile arbejdstagere i civil luftfart, som er indgået af Sammenslutningen af Europæiske Luftfartsselskaber (AEA), European Transport Workers' Federation (ETF), European Cockpit Association (ECA), Den Europæiske Organisation for Regionale Luftfartsselskaber (ERA) og Den Internationale Charterflysammenslutning (IACA).

Gældende krav og normer: artikel 2 til 3 og bilag.

F. FORBRUGERBESKYTTELSE

Nr. 90/314

Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure.

Gældende bestemmelser: artikel 1 til 10.

Nr. 93/13

Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler.

Gældende bestemmelser: artikel 1 til 10 og bilag.

Ved anvendelse af artikel 10 læses "Kommissionen" som "de øvrige kontraherende parter i FELO".

Nr. 95/46

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 34.

Nr. 2027/97

Rådets forordning (EF) nr. 2027/97 af 9. oktober 1997 om luftfartsselskabers erstatningsansvar i tilfælde af ulykker,

ændret ved:

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 889/2002 af 13. maj 2002 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2027/97.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 8.

Nr. 261/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 17.

Nr. 1107/2006

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2006 af 5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 16 og bilag I og II.

G. EDB-RESERVATIONSSYSTEMER

Nr. 80/2009

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 80/2009 af 14. januar 2009 om en adfærdskodeks for edb-reservationssystemer og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 2299/89.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 19 og bilag.

H. SUPPLERENDE LOVGIVNING

Nr. 437/2003

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 437/2003 af 27. februar 2003 om indberetning af statistiske oplysninger om passager-, fragt- og postflyvning,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EF) nr. 1358/2003 af 31. juli 2003 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 437/2003

Kommissionens forordning (EF) nr. 546/2005 af 8. april 2005 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 437/2003 for så vidt angår tildeling af koder for indberettende land og om ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1358/2003 for så vidt angår ajourføring af listen over EF-lufthavne.

Gældende krav og normer: artikel 1 til 11 og bilag I og II.

Nr. 1358/2003

Kommissionens forordning (EF) nr. 1358/2003 af 31. juli 2003 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 437/2003 om indberetning af statistiske oplysninger om passager-, fragt- og postflyvning og om ændring af bilag I og II hertil,

ændret ved:

Kommissionens forordning (EF) nr. 158/2007 af 16. februar 2007 om ændring af forordning (EF) nr. 1358/2003 for så vidt angår fortegnelsen over EF-lufthavne

Gældende krav og normer: artikel 1 til 4 og bilag I til III.

BILAG II

AFTALTE LUFTFARTSFORBINDELSER OG FASTLAGTE RUTER

1. Parterne giver hinandens luftfartsselskaber ret til at udøve luftfartstjenester på følgende fastlagte ruter:
 - a) for så vidt angår luftfartsselskaber fra Den Europæiske Union: enhver destination i Den Europæiske Union – mellemliggende destinationer i territorierne for parterne i den europæiske naboskabspolitik², FELO-lande³ eller lande, som er opført i bilag V – enhver destination i Ukraine – og videre destinationer
 - b) for så vidt angår ukrainske luftfartsselskaber: enhver destination i Ukraine – mellemliggende destinationer i territorierne for parterne i den europæiske naboskabspolitik, FELO-lande eller lande, som er opført i bilag V – enhver destination i Den Europæiske Union.

Eksisterende og nye rettigheder, herunder retten til at betjene efterfølgende destinationer i henhold til bilaterale aftaler eller andre ordninger mellem Ukraine og EU-medlemsstater, som ikke er omfattet af denne aftale, kan udøves og aftales, forudsat at det sker uden forskelsbehandling mellem luftfartsselskaber på grundlag af nationalitet.

 - c) Den Europæiske Unions luftfartsselskaber skal også være berettiget til at udføre lufttransport mellem destinationer i Ukraine, uanset hvorvidt denne lufttransport påbegyndes eller afsluttes inden for EU.
2. De luftfartstjenester, der udøves i medfør af punkt 1, litra a) og b), i dette bilag, skal påbegyndes eller afsluttes på Ukraines territorium for ukrainske luftfartsselskaber og på Den Europæiske Unions territorium for luftfartsselskaber fra Den Europæiske Union.
3. Begge parter luftfartsselskaber kan for nogle eller alle flyvninger frit vælge at:

² "Parterne i den europæiske naboskabspolitik" er Algeriet, Armenien, Aserbajdsjan, Belarus, Egypten, Georgien, Israel, Jordan, Libanon, Libyen, Marokko, Palæstina, Tunesien og Republikken Moldova, dvs. omfatter her ikke Ukraine.

³ "FELO-landene" er de lande, der er parter i den multilaterale aftale om oprettelse af et fælles europæisk luftfartsområde. Den Europæiske Unions medlemsstater, Republikken Albanien, Bosnien og Hercegovina, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Republikken Island, Republikken Montenegro, Kongeriget Norge, Serbien og Kosovo (Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med UNSCR 1244 og ICJ's udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring).

- a) gennemføre flyvninger i én eller begge retninger
 - b) kombinere forskellige rutenumre og gennemføre dem med samme luftfartøj
 - c) betjene mellemliggende og efterfølgende destinationer som angivet i dette bilags punkt 1, litra a) og b), samt destinationer på parternes territorium i enhver kombination og rækkefølge
 - d) undlade landing på én eller flere destinationer
 - e) overføre trafik fra ethvert af selskabets luftfartøjer til ethvert andet af selskabets luftfartøjer på enhver destination
 - f) gøre ophold på enhver destination på eller uden for parternes territorier
 - g) befordre transittrafik gennem den anden parts territorium og
 - h) kombinere trafik på samme luftfartøj uanset trafikens oprindelse.
4. Parterne tillader hvert luftfartsselskab at fastsætte, med hvilken forbindelseshyppighed og kapacitet det vil udbyde international lufttransport ud fra forretningsmæssige hensyn på markedet. I overensstemmelse med denne ret begrænser ingen af parterne ensidigt den trafikmængde, forbindelseshyppighed eller -regularitet eller den eller de luftfartøjstyper, hvormed den anden parts luftfartsselskaber udfører lufttransporten, undtagen af toldmæssige, tekniske eller driftsmæssige hensyn samt hensyn til miljø- og sundhedsbeskyttelse eller i anvendelse af denne aftales artikel 26 (Konkurrencesituationen).
5. Hver parts luftfartsselskaber kan betjene, bl.a. inden for rammerne af code share-ordninger, enhver destination beliggende i et tredjeland, som ikke indgår i de specificerede ruter, så længe de ikke udøver femte frihedsrettigheder.
6. Dette bilag gælder, medmindre andet er fastsat i overgangsordningerne i bilag III til denne aftale, og udvidelsen af de heri fastsatte rettigheder.

OVERGANGSORDNINGER

Afdeling 1

Overgangsperioder

1. Ukraines overgang til en effektiv gennemførelse af alle bestemmelser og betingelser i denne aftale skal foretages i løbet af to overgangsperioder.
2. En sådan overgang underkastes vurderinger og standardinspektioner, der udføres af henholdsvis Kommissionen og EASA, tillige med en afgørelse truffet af Det Fælles Udvalg som fastsat i denne aftales artikel 33 (Overgangsordninger).

Afdeling 2

Gældende specifikationer i den første overgangsperiode:

1. I den første overgangsperiode:
 - a) skal Den Europæiske Unions luftfartsselskaber og luftfartsselskaber med licens fra Ukraine kunne udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem enhver destination i Den Europæiske Union og Ukraine
 - b) med forbehold af en vurdering af Ukraines gennemførelse af Den Europæiske Unions relevante krav og normer, og efter at Det Fælles Udvalg er informeret herom, deltager Ukraine som observatør i arbejdet i det udvalg, der er nedsat ved forordning (EØF) nr. 95/93 om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i Fællesskabets lufthavne og
 - c) bestemmelserne i artikel 22 (Kommercielle muligheder), stk. 5, litra c) (groundhandling til andre parters luftfartsselskaber), anvendes ikke.
2. Betingelserne for overgangen til den anden overgangsperiode skal for Ukraines vedkommende omfatte følgende:
 - a) indføjelser i national lovgivning og gennemførelse af de gældende krav og normer i:
 - forordning (EF) nr. 216/2008 (om fælles regler for civil luftfart og oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur)
 - forordning (EU) nr. 748/2012 (gennemførelsesbestemmelser for luftdygtigheds- og miljøcertificering af luftfartøjer og hermed

forbundet materiel, dele og apparatur og for certificering af konstruktions- og produktionsorganisationer)

- forordning (EF) nr. 2042/2003 (om vedvarende luftdygtighed af luftfartøjer og luftfartøjsmateriel, -dele og -apparatur og om godkendelse af organisationer og personale, der deltager i disse opgaver) med ændringer

- forordning (EU) nr. 965/2012 (fastsættelse af tekniske krav og administrative procedurer for flyveoperationer)

- forordning (EU) nr. 1178/2011 (fastsættelse af tekniske krav og administrative procedurer i forbindelse med personale inden for civil luftfart)

- forordning (EU) nr. 996/2010 (om undersøgelse og forebyggelse af havarier og hændelser)

- direktiv 2009/12/EF (om lufthavnsafgifter)

- direktiv 96/67/EF (om adgang til ground handling-markedet i Fællesskabets lufthavne)

- forordning (EØF) nr. 95/93 (om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter)

- direktiv 2000/79/EF (om iværksættelse af den europæiske aftale om tilrettelæggelse af arbejdstiden for mobile arbejdstagere i civil luftfart)

- kapitel IV i forordning (EF) nr. 1008/2008 (om driften af lufttrafiktjenester)

- forordning (EF) nr. 785/2004 (om forsikringskrav til luftfartsselskaber og luftfartøjsoperatører)

- forordning (EØF) nr. 80/2009 (om edb-reservationssystemer).

- forordning (EF) nr. 2027/97 (om luftfartsselskabers erstatningsansvar i tilfælde af ulykker)

- forordning (EF) nr. 261/2004 (om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser)

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 549/2004 af 10. marts 2004 om rammerne for oprettelse af et fælles europæisk luftrum (rammeforordningen)

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 550/2004 af 10. marts 2004 om udøvelse af luftfartstjenester i det fælles europæiske luftrum (luftfartstjenesteforordningen)

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 551/2004 af 10. marts 2004 om organisation og udnyttelse af det fælles europæiske luftrum (luftrumsforordningen)
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 552/2004 af 10. marts 2004 om interoperabilitet i det fælles europæiske lufttrafikstyringsnet (interoperabilitetsforordningen)
- Kommissionens forordning (EU) nr. 691/2010 af 29. juli 2010 om oprettelse af en præstationsordning for luftfartstjenester og netfunktioner og om ændring af forordning (EF) nr. 2096/2005 om fælles krav til udøvelse af luftfartstjenester
- Kommissionens forordning (EF) nr. 1794/2006 af 6. december 2006 om en fælles afgiftsordning for luftfartstjenester
- Kommissionens forordning (EU) nr. 1034/2011 af 17. oktober 2011 om tilsyn med sikkerheden i forbindelse med lufttrafikstyring og luftfartstjenester og om ændring af forordning (EU) nr. 691/2010
- Kommissionens forordning (EF) nr. 2150/2005 af 23. december 2005 om fælles regler for fleksibel udnyttelse af luftrummet og
- Kommissionens forordning (EU) nr. 255/2010 af 25. marts 2010 om fastlæggelse af fælles regler for lufttrafikregulering (ATFM),

i den gældende udgave, inklusive ændringerne heraf i bilag I til denne aftale

- b) anvendelse af regler for udstedelse af licenser, der i det væsentlige svarer til reglerne i kapitel II i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 af 24. september 2008 om fælles regler for driften af lufttrafikstjenester i Den Europæiske Union og
- c) hvad angår sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten, gennemførelse af ECAC-dokument 30, del II, i regulativets nyeste, gældende ændring.

Afdeling 3

Gældende specifikationer i den anden overgangsperiode:

1. Efter den afgørelse, som Det Fælles Udvalg træffer i henhold til denne aftales artikel 33 (Overgangsordninger), og som bekræfter, at Ukraine opfylder alle de betingelser, der er anført i afdeling 2, punkt 2:
 - a) anerkendes de relevante certifikater udstedt af Ukraine, jf. listen i bilag IV, afdeling 1, af medlemsstaterne i overensstemmelse med de betingelser, der er fastlagt i Det Fælles Udvalgs afgørelse, og i henhold til artikel 11 forordning (EF) nr. 216/2008

- b) bestemmelserne i denne aftales artikel 22 (Kommercielle muligheder), stk. 5, litra c) (groundhandling til andre parters luftfartsselskaber), anvendes og
 - c) med forbehold af en vurdering af Ukraines gennemførelse af Den Europæiske Unions relevante krav og normer, og efter at Det Fælles Udvalg er underrettet, deltager Ukraine som observatør i arbejdet i det udvalg, der er nedsat ved forordning (EF) nr. 2111/2005 om opstilling af en fællesskabsliste over luftfartsselskaber med driftsforbud i Fællesskabet.
2. Betingelserne for overgangen til gennemførelse i fuldt omfang skal for Ukraines vedkommende omfatte følgende:
- a) indføjelser i national lovgivning og gennemførelse af alle gældende krav og normer i Den Europæiske Unions retsakter, der er anført i bilag I til denne aftale og
 - b) det luftrum, som hører ind under landets ansvar, organiseres i overensstemmelse med gældende EU-krav for oprettelse af funktionelle luftrumsblokke.

Afdeling 4

Fuld gennemførelse af denne aftale

Efter den afgørelse, som Det Fælles Udvalg træffer i henhold til denne aftales artikel 33 (Overgangsordninger), og som bekræfter, at Ukraine opfylder alle de betingelser, der er anført i dette bilags afdeling 3, punkt 2, gælder følgende:

1. Ud over de trafikrettigheder, der er fastsat i dette bilags afdeling 2, punkt 1:
- a) tillades Den Europæiske Unions luftfartsselskaber at udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i Ukraine, mellemliggende destinationer i lande i den europæiske naboskabspolitik og FELO-lande, samt destinationer i de lande, der er anført i bilag V og/eller efterfølgende punkter, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i en medlemsstat.
- Den Europæiske Unions luftfartsselskaber skal også have tilladelse til at udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i Ukraine, uanset hvorvidt denne lufttrafik påbegyndes eller afsluttes inden for EU og
- b) tillades Ukraines luftfartsselskaber at udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem enhver destination i Den Europæiske

Union, mellemliggende destinationer i lande i den europæiske naboskabspolitik og FELO-lande, samt i de lande, der er anført i bilag V, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i Ukraine.

2. Alle de relevante certifikater, som er omhandlet i denne aftales bilag IV, afdeling 2, og som er udstedt af Ukraine, anerkendes af medlemsstaterne i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i disse bestemmelser.

**LISTE OVER CERTIFIKATER, DER ER OMHANDLET I BILAG III
TIL DENNE AFTALE****1. Flybesætning**

Pilotcertifikater (udstedelse, vedligeholdelse, ændring, begrænsning, suspension eller tilbagekaldelse af certifikater) (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1178/2011 og (EU) nr. 290/2012 om ændring af forordning (EU) nr. 1178/2011).

Certificering af personer med ansvar for at udføre flyvetræning eller flyvesimulatortræning og for at bedømme piloters færdigheder (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1178/2011 og (EU) nr. 290/2012 om ændring af forordning (EU) nr. 1178/2011).

Certifikater for kabinepersonale (udstedelse, vedligeholdelse, ændring, begrænsning, suspension eller tilbagekaldelse af certifikater) (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1178/2011 og (EU) nr. 290/2012 om ændring af forordning (EU) nr. 1178/2011).

Helbredsgodkendelser til piloter (udstedelse, vedligeholdelse, ændring, begrænsning, suspension eller tilbagekaldelse) (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1178/2011 og (EU) nr. 290/2012 om ændring af forordning (EU) nr. 1178/2011).

Certificering af flyvelæger og de betingelser, hvorunder alment praktiserende læger kan fungere som flyvelæger (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1178/2011, (EU) nr. 290/2012 om ændring af forordning (EU) nr. 1178/2011).

Jævnlig flyvemedicinske vurdering af kabinebesætningsmedlemmer – kvalifikationerne for de personer, der er ansvarlige for denne undersøgelse (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1178/2011, (EU) nr. 290/2012 om ændring af forordning (EU) nr. 1178/2011).

Betingelser for udstedelse, vedligeholdelse, ændring, begrænsning, suspension eller tilbagekaldelse af certifikater for organisationer, der uddanner piloter (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1178/2011 og (EU) nr. 290/2012 om ændring af forordning (EU) nr. 1178/2011).

Betingelser for udstedelse, vedligeholdelse, ændring, begrænsning, suspension eller tilbagekaldelse af certifikater for flyvemedicinske centre, der medvirker til kvalificering og flyvemedicinsk vurdering af flybesætningsmedlemmer

(forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1178/2011 og (EU) nr. 290/2012 om ændring af forordning (EU) nr. 1178/2011).

Certificering af flyvesimulatræningsanordninger og kravene til organisationer, der betjener og anvender disse anordninger (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1178/2011 og (EU) nr. 290/2012 om ændring af forordning (EU) nr. 1178/2011).

2. Lufttrafikstyring/luftfartstjenester

Certifikater for lufttrafiktjenesteudøvere (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1034/2011, (EU) nr. 1035/2011, bilag II, særlige krav til udøvelse af lufttrafiktjenester).

Certifikater for meteorologiske tjenester (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1034/2011, (EU) nr. 1035/2011, bilag III, særlige krav til udøvelse af meteorologiske tjenester).

Certifikater for luftfartsinformationstjenester (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1034/2011, (EU) nr. 1035/2011, bilag IV, særlige krav til udøvelse af luftfartsinformationstjenester).

Certifikater for kommunikations-, navigations- eller overvågningstjenester (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 1034/2011, (EU) nr. 1035/2011, bilag V, særlige krav til udøvelse af kommunikations-, navigations- eller overvågningstjenester).

Flyveledercertifikater (ATCO) og flyvelederelevcertifikater (udstedelse, suspension og tilbagekaldelse) og de dertil knyttede rettigheder og påtegninger (forordning (EF) nr. 216/2008, (EU) nr. 805/2011).

Helbredsgodkendelser af flyveledere (forordning (EF) nr. 216/2008 og (EU) nr. 805/2011).

Certifikater til træningsorganisationer for flyveledere (ATCO) (gyldighed, fornyelse, forlængelse og anvendelse) (forordning (EU) nr. 216/2008 og (EU) nr. 805/2011).

**LISTE OVER DE ANDRE STATER, DER ER OMHANDLET I
ARTIKEL 17, 19 OG 22
I DENNE AFTALE OG
I BILAG II OG III TIL AFTALEN**

1. Republikken Island (i medfør af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde)
2. Fyrstendømmet Liechtenstein (i medfør af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde)
3. Kongeriget Norge (i medfør af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde) og
4. Det Schweiziske Forbund (i medfør af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om lufttransport).

PROCEDUREBESTEMMELSER

Denne aftale anvendes i overensstemmelse med de procedureregler, der er fastsat nedenfor:

1. INDDRAGELSE AF UKRAINE I UDVALG

Hvis Ukraine i henhold til denne aftale inddrages i et udvalg, der er nedsat ved Den Europæiske Unions relevante retsakter, får det observatørstatus, adgang til alle relevante drøftelser og tilskyndes til at deltage i debatten i overensstemmelse med udvalgenes forretningsordener, men udelukkes fra møder, hvor afstemninger foretages.

Med henblik på at gennemføre relevant lovgivning om det fælles europæisk luftrum inddrages Ukraine ligeledes på området for lufttrafikstyring i alle organer, der er oprettet af Europa-Kommissionen, som f.eks. det rådgivende organ for luftfart (ICB) og netforvalteren (NM).

2. ERHVERVELSE AF OBSERVATØRSTATUS I EASA

En status som observatør i EASA giver Ukraine ret til at deltage i EASA's tekniske grupper og organer, som er åbne for EU's medlemsstater og andre partnerlande i den europæiske naboskabspolitik, jf. dog de fastsatte betingelser for denne deltagelse. Observatørstatus omfatter ikke stemmeret. Denne status erhverves ikke med hensyn til EASA's bestyrelse.

3. SAMARBEJDE OG UDVEKSLING AF OPLYSNINGER

For at gøre det lettere for parternes kompetente myndigheder at håndhæve deres beføjelser, udveksler de kompetente myndigheder efter anmodning alle oplysninger, som er nødvendige for at sikre denne aftales funktion.

4. HENVISNING TIL SPROG

Parterne har i forbindelse med de procedurer, som fastlægges som led i denne aftale, ret til at anvende et hvilket som helst af EU-institutionernes eller Ukraines officielle sprog. Parterne er dog på det rene med, at det vil lette procedurene, hvis de foregår på engelsk. Hvis der i et officielt dokument bruges et sprog, som ikke er et af EU-institutionernes officielle sprog, forelægges samtidig en oversættelse til et af EU-institutionernes officielle sprog, under hensyntagen til foregående punktum. Hvis en part i en mundtlig procedure har til hensigt at anvende et sprog, der ikke er et af EU-institutionernes officielle sprog, sørger den for simultantolkning til engelsk.

**KRITERIER OMHANDLET I ARTIKEL 26, STK. 4,
I DENNE AFTALE**

1. Følgende er forenelig med denne aftales rette funktion:
 - a) støtte af social karakter til enkelte forbrugere, forudsat at den ydes uden forskelsbehandling med hensyn til tjenesternes oprindelse og
 - b) støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder.

 2. Følgende kan endvidere anses for at være forenelig med denne aftales rette funktion:
 - a) støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse
 - b) støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner, når støtten ikke skader erhvervsmæssige operationer for de luftfartsselskaber, som parterne har interesser i og
 - c) støtte til at nå mål, der er tilladt i henhold til EU's horisontale gruppefritagelsesforordninger og horisontale og sektorspecifikke statsstøtteregler, som ydes i overensstemmelse med de deri fastsatte betingelser.
-